

EURO KOMPAS

29. 3. 2019
ČÍSLO 1
ROČNÍK XV.

ČASOPIS ÚRADU VLÁDY SR O ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOCH

**TENTORAZ IDEM VOLIŤ –
KAMPAŇ MÁ OSLOVIŤ
HLAVNE MLADÝCH ĽUDÍ** STR. 4

**DO HISTORICKÝCH SKVOSTOV
SA VRACIA NOVÝ ŽIVOT** STR. 5

LADISLAV MIKO: **EUROVOL'BY
NIE SÚ LEN FORMALITOU** STR. 10

**NIE NÁSILIU, ROVNAKÉ PRÁVA
PRE VŠETKÝCH – VIACNÁSOBNE
OCENENÝ PROJEKT** STR. 12

**EURÓPSKE
VOL'BY 2019
– TENTORAZ
IDEME VOLIŤ**

04

TENTORAZ IDEM VOLIŤ

10

LADISLAV MIKO: EUROVOLBY NIE SÚ LEN FORMALITOU

12

NIE NÁSILIU, ROVNAKÉ PRÁVA PRE VŠETKÝCH

21

SLOVENSKO V EÚ – AKO DOMA UŽ 15 ROKOV

- 03 | TECHNICKÁ AKADÉMIA ZO SPIŠSKEJ NOVEJ VSI OVLÁDLA ROADSHOW
- 04 | TENTORAZ IDEM VOLIŤ
- 05 | DO HISTORICKÝCH SKVOSTOV SA VRACIA NOVÝ ŽIVOT
- 06 | ANKETA – PREČO PÔJDETE VOLIŤ?
- 07 | EURÓPA AKO NA DLANI
- 08 | ZA 30 SEKÚND SA DÁ UKÁZAŤ VEĽMI VEĽA
- 10 | EUROVOLBY NIE SÚ LEN FORMALITOU
- 12 | NIE NÁSILIU, ROVNAKÉ PRÁVA PRE VŠETKÝCH

- 16 | CIEĽOM JE ĎALŠIA SPOLUPRÁCA
- 17 | PODNIKATELIA ÚSPEŠNE VYUŽÍVAJÚ OPERAČNÝ PROGRAM VÝSKUM A INOVÁCIE
- 18 | PRAKTICKÉ TRIEDIACE LINKY POMÁHAJÚ BUDÚCIM KONŠTRUKTÉROM
- 19 | STREDOŠKOLÁCI SPOZNAVÁJÚ MOŽNOSTI NA TRHU PRÁCE
- 20 | ODŠARTOVALA VEDOMOSTNÁ SÚŤAŽ MLADÝ EURÓPAN 2019

- 21 | SLOVENSKO V EÚ – AKO DOMA UŽ 15 ROKOV
- 22 | MODERNÉ TECHNOLOGIE DNES VYUŽÍVAJÚ VODIČI I CESTUJÚCI
- 24 | INICIATÍVA CATCHING-UP REGIONS POMÁHA PREŠOVSKÉMU KRAJU
- 26 | UHOĽNÉ REGIÓNY PRECHÁDZAJÚ VÝZNAMNOU TRANSFORMÁCIOU
- 28 | INFORMÁCIA O IMPLEMENTÁCII EŠIF K 28. 2. 2019

EUROKOMPAS – Časopis Úradu vlády SR o štrukturálnych fondoch, ročník XV., číslo 1/2019, dátum vydania 29. 3. 2019, vychádza 4-krát ročne. **Vydavateľ:** Úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava, tel. 02/572 95 111, IČO: 00 151 513. **Nakladateľ a distribučná organizácia:** M KREO, s.r.o., Murgašova 1298/16, 010 01 Žilina, tel. 041/565 28 62, e-mail: mkreo@mkreo.sk. **Náklad:** 6 000 kusov. **Evidenčné číslo Ministerstva kultúry SR:** EV 2269/08. **ISSN:** 2453-899X. **Autorské práva** k tomuto časopisu vykonáva vydavateľ. Kopírovanie a akékoľvek rozmnožovanie, šírenie a používanie akejkoľvek časti vrátane zaradenia do elektronickej databázy je možné len s výslovným súhlasom vydavateľa. Foto na titulnej strane: Depositphotos.

TECHNICKÁ AKADÉMIA ZO SPIŠSKEJ NOVEJ VSI OVLÁDLA ROADSHOW

Najúspešnejšími účastníkmi 4. ročníka známej súťaže sa stali stredoškooláci zo Spiša, obsadili prvé a tretie miesto.

Odborná komisia, ktorá hodnotila súťažné príspevky, skonštatovala, že tímy z Technickej akadémie mali mimoriadnu podporu celej školy a boli príkladom, ako by sa mali projekty podobného charakteru spracovávať. Škola prihlásila do súťaže tri projekty a získala dve umiestnenia v prvej trojke.

Najviac bodov dostal projekt s názvom Senior IT academy – Senior IT akadémia. Jeho cieľom je zrealizovanie „školy“ pre záujemcov nad 50 rokov v oblasti informačných technológií, v ktorej by učili žiaci – stredoškooláci. Takáto akadémia by fungovala v rámci Technickej školy v Spišskej Novej Vsi. Za prípravou projektu stojí tím „Senioráci“ v zložení Andrej Širilla, Lenka Ilašová, Lenka Kopaničáková a Marián Boženko.

Druhé miesto obsadili študenti Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Krupine s príspevkom Úprava verejného priestranstva obce. „Space team“ tvorili Pavol Vyletel, Sofia Kaufmanová, Dušan Remiar a Martina Kružliaková. Cieľom ich projektu je vytvoriť estetické, funkčné, oddychové a bezpečné verejné priestranstvo v centrálnej časti obce pre všetky vekové skupiny obyvateľov. Priestor by mal slúžiť aj ako oddychová zóna pre turistov, ktorí navštevujú hrad Bzovík a okolité prírodné a kultúrne pamiatky.

Na tretej priečke v súťaži Roadshow 2018 skončil opäť tím z Technickej akadémie v Spišskej Novej Vsi. Jeho členovia Branislav Hozza, Dávid Schmidt, Jakub Smorada a Peter Janoš sa nazvali „Piárisiti“ a pripravili projekt, ktorého cieľom je vytvoriť v škole aktívne fungujúcu žiakmi riadenú PR agentúru, ktorá by zabezpečovala prevádzkovanie škol-

Do súťaže Úradu vlády SR Roadshow 2018 sa zapojilo 30 škôl z celého Slovenska.

Odborná komisia, ktorá hodnotila súťažné príspevky, skonštatovala, že tímy z Technickej akadémie mali mimoriadnu podporu celej školy a boli príkladom, ako by sa mali projekty podobného charakteru spracovávať. Škola prihlásila do súťaže tri projekty a získala dve umiestnenia.

skej televízie, elektronickej nástenky, žiackej webovej stránky, ale aj mediálnu publicitu, organizovanie rôznych podujatí a ďalšie moderné formy propagácie školy.

Zaujímavosťou je, že aj na 4. mieste sa umiestnili študenti Technickej akadémie z metropoly Spiša s projektom Pavegen – chodník budúcnosti.

Aj v roku 2018 boli v hre zaujímavé a hodnotné ceny – tovar podľa potrieb školy v hodnote 10-, 8- a 6-tisíc eur. Členovia víťazných tímov získali podľa umiestnenia televízor, notebook s balíkom Microsoft Office 2016 alebo tablet.

Projekty hodnotila odborná komisia zložená zo zástupcov Úradu vlády SR, Centrálného koordinačného orgánu Úradu podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu a jednotlivých riadiacich orgánov operačných programov. Pri hodnotení prihliadali hlavne na význam projektu pre konkrétny región, kreativitu, inovatívnosť, ale aj na formálnu správnosť. Komisia sa zhodla, že stredoškooláci pristúpili k tvorbe projektov zodpovedne a že ceny dostanú schopné tímy študentov.

Text a foto: Úrad vlády SR

TENTORAZ IDEM VOLIŤ

Po marcových prezidentských voľbách nás čakajú tento rok 25. mája aj voľby do Európskeho parlamentu. Doteraz sa ich Slováci zúčastnili trikrát a vždy s najnižšou účasťou voličov v rámci Európskej únie. Dnes je čas tento trend zmeniť.

Výraznou mierou má k tomu pomôcť kampaň Tentoraz idem voliť (This Time I'm Voting), ku ktorej sa môžu pridať záujemcovia a aktivisti z celej Európskej únie. Mala by u ľudí vzbudiť záujem o veci verejné na úrovni EÚ, umožniť im zapojiť sa do diskusií, dokonca aktívne sa pridať k organizácii podujatí.

„Treba spomenúť, že Európsky parlament má u Slovákov stále vysokú dôveru, napríklad v porovnaní s Národnou radou SR či inými orgánmi. Teší sa aj vyššej popularite ako Európska komisia. Vyzerá to tak, ako keby boli ľudia spokojní s tým, čo sa deje na úrovni EP, ale to neznamená, že sa niečo nedá zlepšiť,“ povedal v rozhovore pre Eurokompas riaditeľ Kancelárie Európskeho parlamentu na Slovensku Robert Hajšel.

Podľa jeho slov hlavne mladí ľudia ako by európske voľby bojkotovali. Pritom táto skupina najviac využíva naše člen-

stvo v EÚ. V kampani sa preto tentoraz objavili aj atraktívnejšie formy komunikácie, oslovili napríklad youtuberov, ktorí sú medzi mladými populárni a vplyvní.

Ako na to?

Stačí sa zaregistrovať na stránke tentorazidemvolit.eu, čo je veľmi jednoduchý proces, ktorý zaberie asi 20 sekúnd. Potom už záleží na každom účastníkovi, buď zadá témy, o ktoré sa zaujíma a bude dostávať e-maily s aktuálnymi informáciami, alebo sa rozhodne zohrávať aktívnejšiu úlohu a pozve ďalších na túto stránku, prípadne sa zapojí do kampane organizovaním vlastných podujatí. V takom prípade môže počítať s pomocou Kancelárie EP na Slovensku.

Postupne vzniká komunita priaznivcov, ktorí by mohli prispieť k vyššej účasti mladých Slovákov v európskych voľbách. Cieľom nie je odporúčať, koho majú ľudia voliť, ide o podporu samotného aktu

voľby, zapojenia sa do demokratického procesu. Ide o záväzok, že 25. mája tohto roku nezostaneme doma, ale pôjdeme voliť. Tí, ktorí v ten deň nebudú v mieste svojho bydliska, si vybavujú voličský preukaz.

„My Európania čelíme mnohým výzvam, od migrácie po zmenu klímy, od nezamestnanosti mladých po ochranu osobných údajov. Žijeme v stále globalizovanejšom, konkurenčnom svete. Referendum o brexite zároveň ukázalo, že EÚ nie je nespochybniteľný projekt. Hoci väčšina z nás považuje demokraciu za samozrejmosť, zdá sa, že je stále viac ohrozená, a to vo svojom myšlienkovom základe, ako aj v praxi,“ uvádza sa na stránke tentorazidemvolit.eu v odpovedi na otázku, prečo ísť voliť v európskych voľbách v máji 2019?

Vladimír Tošovec

Foto: Zastúpenie Európskeho parlamentu na Slovensku

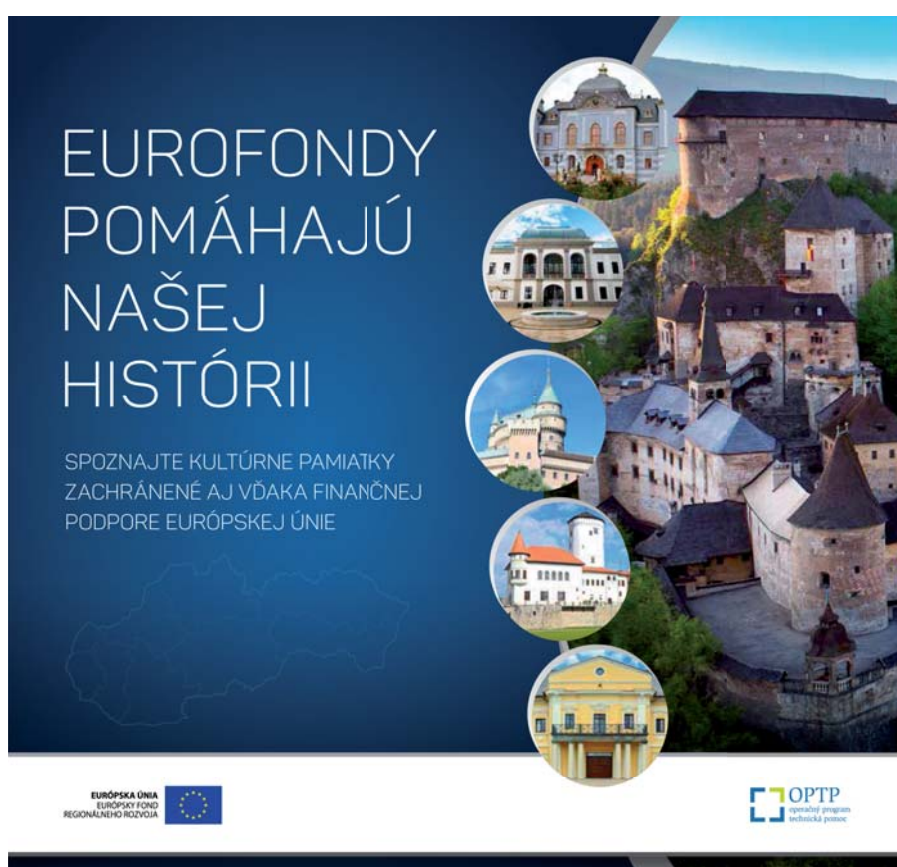
DO HISTORICKÝCH SKVOSTOV SA VRACIA NOVÝ ŽIVOT

Pri príležitosti Európskeho roka kultúrneho dedičstva (2018) sme si aj na Slovensku pripomenuli, že mnohé historické a technické pamiatky využívajú na svoju záchranu a obnovu finančnú pomoc z fondov Európskej únie.

Viac ako 60 pamätihodností, k záchrane či obnove ktorých prispeli eurofondy, predstavuje rozsiahla publikácia, ktorú vydal Úrad vlády Slovenskej republiky. Hrad, zámky, kaštiele, synagógy, múzeá, technické stavby a ďalšie historické skvosty sú v knihe s názvom Eurofondy pomáhajú našej histórii prehľadne usporiadané podľa regiónov. Pri orientácii pomáha aj mapka s označením, kde presne sa stavba nachádza.

Bohatý fotografický materiál môže byť pozvánkou s množstvom tipov pre zahraničných i domácich turistov na návštevu jednotlivých častí našej krajiny. Sprievodný text predstavuje pamiatky, ich históriu i súčasnosť, ponúka zaujímavosti, ale aj atrakcie či podujatia, ktoré sa v ich areáloch uskutočňujú. Popis je doplnený o informácie, z ktorých operačných programov bola obnova a rekonštrukcia financovaná.

Na výrobe a tlači spolupracovala Stredná odborná škola polygrafická

V publikácii nájdete aj informácie a zaujímavosti o obnovení Nyáryovskej kúrii v Bučanoch.

v Bratislave. Publikácia sa dá získať bezplatne v sieti informačno-poradenských centier pre Európske štrukturálne a investičné fondy v Žiline, Trnave, Nitre, Trenčíne, Košiciach, Prešove a Banskej Bystrici. Elektronickú verziu si môžete pozrieť na stránke www.eurofondy.sk alebo www.partnerskadohoda.gov.sk.

Text a foto: Úrad vlády SR – odbor informovanosti a publicity

PREČO PÔJDETE VOLIŤ?

Matúš Krnčok,
moderátor

V európskych voľbách pôjdem voliť hlavne preto, lebo Slovensko je súčasťou Európy a Európa nás pomerne dosť zastrešuje. Cítim sa byť Európanom, takže mám pocit, že aj môj hlas v eurovoľbách môže byť nápomocný k tomu, aby sa Európa, a teda aj Slovensko, mali lepšie, aby bola prosperita a hlavne mier. Keď mám možnosť dať svoj hlas niekomu, kto ma bude zastupovať v Európe, určite tak urobím.

Veronika Cifrová-Ostrihoňová,
redaktorka

Mám v tom úplne jasno, prečo pôjdem voliť v eurovoľbách. Záleží mi na budúcnosti Slovenska pevne zakotvenej v EÚ, pretože tam patríme, nie je to samozrejmosť a mali by sme si to vážiť. Je to inštitúcia, ktorá nám prináša veľa, aj keď to možno nevidíme. Za všetko spomeňme, že tu máme desiatky rokov relatívny mier. V jednote je sila, pokope sme silnejší ako Európa než samostatne.

Lucia Becová,
študentka, aktivistka

Ako študentka si najviac vážim možnosť študovať v zahraničí či bezpečne cestovať cez otvorené hranice. Slovensko profituje z členstva v EÚ aj vďaka politike súdržnosti a štrukturálnym fondom. Toto je len zopár z mnohých výhod, o ktoré nechcem prísť, a preto pôjdem voliť. Počas svojho päťročného štúdia som študovala na šiestich univerzitách v šiestich krajinách EÚ. Bez nášho členstva v Únii by som takéto možnosti nemala.

Fero Joke,
komik

No eurovoľbách mi záleží, lebo mi nie je jedno, kto bude našu krajinu zastupovať v tejto inštitúcii. Cítim potrebu svojím hlasom vyjadriť, že mi to nie je jedno.

Michael Szatmary,
stand-up komik

Som Európan. Rovnako ako mám záujem o veci verejné v Bratislave a v našej republike, lebo tu je môj život, tak sa ma týkajú aj európske veci verejné. A nielen veci aktuálne, ale aj budúce, lebo moja malá dcéra je tiež Európanka.

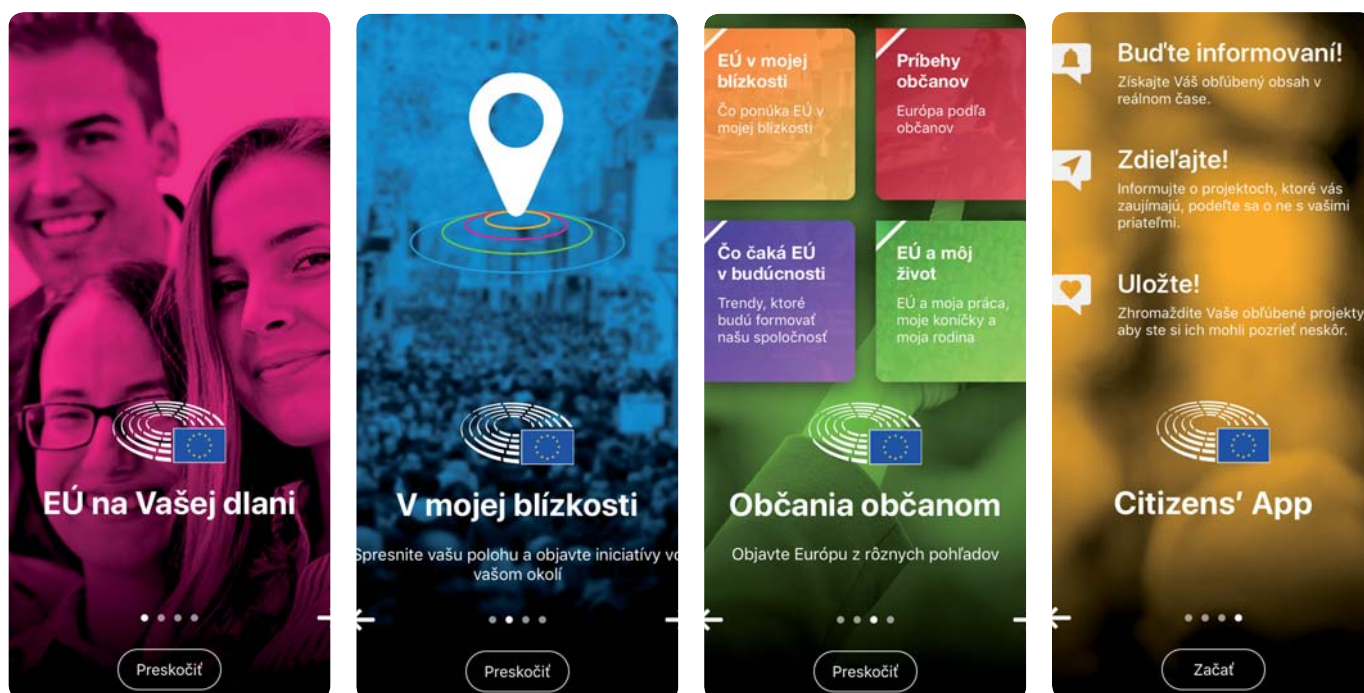
cojibratislava,
blogger

Ja si nikdy pred voľbami neodpustím hovoriť svojim fanúšikom, aby išli voliť. Európska únia je pre mňa špeciálna téma v tom, že je to najlepšia „krajina“, v akej som kedy žil a bol by som rád, keby to tak aj ostalo.

EURÓPA AKO NA DLANI

Čo pre nás Európska únia urobila, robí a aké sú jej ďalšie plány sa môžete dozvedieť aj prostredníctvom novej mobilnej aplikácie Citizens' App, ktorú navrhol Európsky parlament.

Pomocou pomerne jednoduchého ovládania sa dá pohybovať v 24 sekciách, napríklad EÚ a ja, Udalosti, Zdravie, Inovácie, Zamestnanie, ale aj Ľudské práva či Bezpečnosť. Vyhľadávanie a obsah sú dostupné v 24 jazykoch. Nie všetky články sú preložené do slovenčiny. Prečítať si ich môžete v angličtine či inom jazyku krajiny EÚ. Podľa tvorcov aplikácia zaznamenáva úspechy Európskej únie, predstavuje jej súčasnú prácu, definuje úlohy do budúcnosti a popisuje úlohu Európskeho parlamentu v tomto procese. Načasovanie spustenia tejto novinky súvisí aj v blížiacimi sa májovými európskymi voľbami. Na Slovensku sa budú konať v sobotu 25. mája.

Bezplatnú aplikáciu si môžete personalizovať podľa svojho rozhodnutia.

Aplikáciu si môžete prispôbiť:

- pridať udalosti, ktoré vás zaujímajú, do osobného kalendára,
- označiť si jednotlivé témy,
- hodnotiť iniciatívy,
- dostávať upozornenia o témach, ktoré sú pre vás dôležité,
- zdieľať iniciatívy na sociálnych sieťach alebo prostredníctvom e-mailu,
- zobrazíť výsledky v jazyku podľa vášho výberu,
- mať prístup k osobným údajom a vybrať si, ako využívať váš účet,
- zachovať si rovnaké nastavenia účtu vo všetkých zariadeniach.

V obsahu sa dá vyhľadávať podľa polohy alebo záujmov. Citizens' App poskytuje aj multimediálny obsah, ako sú videá, podcasty či prezentácie. Samozrejmosťou je vyhľadávanie a filtrovanie zoznamov, zobrazenie výsledkov vyhľadávania na mape. Umožňuje tiež prístup k údajom na webovej stránke Čo robí Európa pre mňa, ktorá informuje, ako ovplyvňuje Európska únia život občanov na celom kontinente.

Podujatia, ktoré sa konajú vo vašom okolí sa dajú pridať do obľúbených položiek v osobnom kalendári. Zobrazíť si môžete aj najlepšie trasy prostredníctvom dopredu vybraných máp. Aplikáciu sa dá zdieľať, upravovať a hodnotiť jej obsah.

Zdroj: europarl.europa.eu

ZA 30 SEKÚND SA DÁ UKÁZAŤ VEĽMI VEĽA

Platí to aj o videosúťaži Ako pomohli eurofondy môjmu regiónu a mestu. V roku 2018 v nej mladí opäť dokázali svoju originalitu, šikovnosť, ale aj skutočnosť, že im nie je ľahostajné, čo sa okolo nich deje.

V prihlásených spotoch vlastným pohľadom zachytili, čo všetko sa podarilo zrealizovať za eurofondy v ich blízkom okolí. Pomyselná zlatá medaila putovala do Spišskej Novej Vsi. „Ako hrdá Spiššička som ani sekundu nezaváhala a rozhodla som sa natočiť spot práve o svojom rodnom meste. Tabuľky s logom Európskej únie sa nachádzajú na množstve budov, čo je znamením úspešne zrealizovaných projektov. Hneď, ako mi to dovolili školské povinnosti a počasie, pustila som sa do natáčania,“ prezradila Mária Dirgová, ktorá zvíťazila s videom nazvaným Rozvoj mesta Spišská Nová Ves vďaka podpore EÚ.

Natáčanie jej zabralo jedno popoludnie, zobrala bicykel, kameru a pochoďila celé mesto. Viac času potrebovala na následné spracovanie materiálu, pretože si chcela dať na výsledku záležať. „Bola som veľmi milo prekvapená, ako to celé dopadlo. Vôbec som nečakala toľkú pozornosť. Mój víťazný spot zdieľali na stránke našej školy, dokonca aj samotné mesto Spišská Nová Ves sa ním pýšilo na sociálnej sieti, oslovili ma aj z mestského mesačníka, aby so mnou spravili rozhovor,“ doplnila Mária Dirgová.

Na druhom mieste skončila Nina Chorvátová z Obchodnej akadémie v Dolnom Kubíne so spotom nazvaným Cyklotrasa. Predstavila v ňom cyklochodník dlhý takmer 40 kilometrov vybudovaný na mieste zrušenej železničnej trate na úseku Trstená – Suchá Hora – Nowy Targ. Išlo o projekt ktorý bol spolufinancovaný v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slo-

Víťazkou súťaže Ako pomohli eurofondy môjmu regiónu a mestu 2018 sa stala Mária Dirgová. Vo svojom videospote predstavila projekty podporené z eurofondov v Spišskej Novej Vsi.

venská republika 2007 – 2013, cyklotrasu uviedli do prevádzky v roku 2015.

Tretí skončil Adam Spodniak z Gymnázia Boženy Slančíkovej Timravy v Lučenci s videom približujúcim premeny Zichyho kaštieľa v Divíne. „Veľkú úlohu na tom, že som sa zapojil do sú-

ťaže, zohrala skutočnosť, že sa v našom regióne začali obnovovať aj vďaka eurofondom viaceré historické budovy a objekty, ktoré boli roky prehliadané. Táto súťaž sa mi zdala ako vhodná príležitosť prezentovať pamiatky z nášho regiónu a zároveň vyzdvihnúť skutočnosť, že už

nemusia ďalej chátrať,“ povedal Adam Spodniak.

Do súťaže sa tento stredoškólák zapojil až s tromi spotmi – o synagóge v Lučenci, Haličskom zámku a Zichyho kaštieli v Divíne. „Nebolo to jednoduché, napríklad v Zichyho kaštieli robili stavebné úpravy, takže som nemohol točiť všetko, čo som chcel. Každé pamiatke som sa venoval niečo vyššie hodiny, snažil som sa, aby boli všetky zábery čo najlepšie. Kvôli použitým pohľadom na budovy pred rekonštrukciou som musel navštíviť pamiatkový úrad, aby som získal fotky, ktoré som mohol použiť. Taktiež samotná postprodukcia – strih, výber záberov, hudba, zabrali dosť veľa času,“ vysvetlil Adam Spodniak.

„Ako hrdá Spišiačka som ani sekundu nezaváhala a rozhodla som sa natočiť spot práve o svojom rodnom meste. Tabuľky s logom Európskej únie sa nachádzajú na množstve budov, čo je znamením úspešne zrealizovaných projektov. Hneď, ako mi to dovolili školské povinnosti a počasie, pustila som sa do natáčania,“ prezradila Mária Dirgová.

Súťažné videospoty hodnotila odborná komisia zložená zo zástupcov Úradu vlády SR ako vyhlasovateľa a organizátora súťaže, ako aj mediálnych

expertov z Kancelárie prezidenta Českej republiky a spoločnosti Protos Production. Medzi hlavné kritériá patrilo uchopenie témy, tvorivosť, originalita, spracovanie a inovatívnosť.

Súťaž Ako pomohli eurofondy môjmu regiónu a mestu zodpovedá požiadavkám Joint Communication Actions, teda siedmim spoločným komunikačným činnosťami, ktoré vzišli z aktivít eurokomisárky pre regionálnu politiku Coriny Cretu a eurokomisárky pre zamestnanosť, sociálne záležitosti, zruč-

Druhá v poradí Nina Chorvátová sa vo svojom príspevku zamerala na cyklotrasu spájajúcu Slovensko s Poľskom.

Tretí Adam Spodniak poslal do súťaže až tri príspevky. Odbornú porotu najviac zaujal spot približujúci premeny Zichyho kaštiela v Divíne.

„Veľkú úlohu na tom, že som sa zapojil do súťaže, zohrala skutočnosť, že sa v našom regióne začali obnovovať aj vďaka eurofondom viaceré historické budovy a objekty, ktoré boli roky prehliadané. Táto súťaž sa mi zdala ako vhodná príležitosť prezentovať pamiatky z nášho regiónu a zároveň vyzdvihnúť skutočnosť, že už nemusia ďalej chátrať,“ povedal Adam Spodniak.

ností a pracovnú mobilitu Marianne Thyssen. Slovensko je jednou z mála európskych krajín, ktoré plnia tento plán vo väčšine bodov.

Vítané spoty si môžete pozrieť na webovej stránke eufondy.sk, na facebookovom profile Eufondy, a tiež na YouTube kanáli Eufondy pod názvom Ako pomohli eurofondy môjmu regiónu a mestu 2018.

Vladimír Tošovec
Foto: **Mária Dirgová,**
Nina Chorvátová,
Adam Spodniak

EUROVOL'BY NIE SÚ LEN FORMALITOU

Európska únia sa za 5 rokov od posledných volieb do Európskeho parlamentu dosť zmenila. Aj to je dôvod, prečo by sme nemali eurovolby ignorovať. O mobilizácii voličov u nás, ale aj o hrozbách, s ktorými sa musí Únia v súčasnosti vyrovnávať, sme hovorili s vedúcim Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku Ladislavom Mikom.

Slovenské zastúpenie Európskej komisie má svoj program na mobilizáciu voličov pred voľbami do Európskeho parlamentu (EP). Čo konkrétne pripravujete, prípadne čo ste už realizovali?

Diskusné programy, ktoré organizujeme každý rok – Café Európa, Deň Európy alebo Majáles, budú teraz tematicky zamerané na európske voľby. Okrem toho máme špeciálne akcie, ktoré sme pripravili v mediálnej sfére, ale aj v rámci fyzických stretnutí s občanmi.

V médiách predstavujeme úspešné projekty financované z fondov Európskej únie. Je to na webovej stránke dobrefondy.eu, každý týždeň nové video predstavuje jeden z projektov. Máme ich 50 a budeme ich zverejňovať až do eurovolieb. Druhý projekt sa týka infografík, ktoré prinášajú viac detailných informácií.

Okrem toho máme pripravenú predvolebnú roadshow, v rámci ktorej navštívime 10 slovenských miest. V každom budeme mať bohatý celodenný program zameraný hlavne na mladých a študentov a na občanov vo veku 55 až 65 rokov. Cieľom je informovať o tom, čo nám priniesla Európska únia za tých 15 rokov, čo sme jej členmi, ale aj vysvetľovať, dať ľuďom možnosť čokoľvek sa opýtať zástupcov Európskej únie a motivovať ich, aby prišli k voľbám.

Registrujete zvýšený záujem mladých ľudí o eurovolby? Doteraz to bola u nás najpasívnejšia skupina voličov. Mohlo by sa to v máji tohto roku zmeniť?

Ladislav Miko je vo funkcii vedúceho Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku od začiatku roka 2018.

Dúfam, že sa to zmení. Ako som už hovoril, robíme pre to veľa. Podľa prieskumu, ktorý robila agentúra Focus, sa súčasný záujem mladých ísť voliť nijako nelíši od iných vekových skupín. Zdá sa, že situácia bude trochu iná ako pri predchádzajúcich voľbách, kde boli mladí zastúpení najmenej, prišlo ich len 6 percent.

V čom vidíte dlhodobú nízku účasť Slovákov v eurovoľbách? Myslíte si, že ľudia u nás idú voliť až vtedy, keď cítia nejakú hrozbu?

Určite je to jeden z dôležitých aspektov, ľudia musia mať pocit, že je o čom sa rozhodovať. Situácia v Európe je dnes iná, než bola pred piatimi rokmi. Nástup protisystémových a extrémistických strán je viditeľný v celej EÚ, je tu preto obava, aby

sme zvolili Európsky parlament, ktorý bude vôbec schopný niečo tvoriť, uznávať sa. To by mohol byť jeden motivačný faktor alebo hrozba, ktorá zodvihne ľudí. V prieskume, o ktorom som hovoril, sa ukázala ešte iná vec. Pre voličov je veľmi dôležitá kvalita kandidátov, ktorých postavia jednotlivé strany do eurovolieb. Verím, že strany budú mať dobré kandidátky a príde viac voličov.

Čoraz častejšie sa spomína aktivizácia antisystémových strán, ktoré môžu výrazne ovplyvniť štruktúru EP. Ako sa pozeráte na túto situáciu?

Nie je to skutočnosť, ktorá by sa dala prejsť mávnutím ruky alebo dokonca zanedbať. Takéto strany sa objavili takmer vo všetkých štátoch Európskej únie. Nie je to tak, že by mali výrazný podiel v politickom spektre, ale majú aktívnych podporovateľov. Dá sa preto reálne očakávať, že sa dostanú do Európskeho parlamentu z rôznych krajín. Mohlo by to viesť až k tomu, že by vytvorili samostatnú frakciu. Je tu síce otázka, či sa im to podarí, lebo často majú problém fungovať v rámci systému. V každom prípade, čím ich bude v EP viac, tým bude ťažšie dosiahnuť akékoľvek uznesenie či riešenie, pretože bude ťažšie vytvárať väčšinu. Myslím si, že voliči si toto uvedomujú a postarajú sa, aby boli dostatočne zastúpené aj strany, ktoré sú schopné niečo tvoriť.

Text a foto: **Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku**

Európske voľby 25. máj 2019

tentorazidemvolit.eu

NIE NÁSILIU, ROVNAKÉ PRÁVA PRE VŠETKÝCH

Nezabudnuteľné zážitky a skúsenosti majú za sebou žiaci martinskej Spojenej školy na ulici Československej armády. Zapojili sa do projektu, ktorého hlavným cieľom bolo rozvíjať u mladých ľudí postoj otvorenosti a tolerancie k rozdielom vyplývajúcim z rasy, kultúry, náboženstva, zdravotného znevýhodnenia či veku.

Študenti martinskej Spojenej školy prezentovali v októbri minulého roku svoj projekt aj na podujatí Project Fair.

Študenti a učitelia sa stretávali v medzinárodnom tíme, kde mali príležitosť spoznať a pochopiť rôzne kultúry. „Bola to fantastická možnosť trojročného zážitkového vyučovania na veľmi náročné témy, ktoré rezonujú súčasťou Európou – situácia utečencov v Portugalsku a Taliansku, rómska otázka na Slovensku, holokaust v Poľsku a medzigeneračné súžitie, genocída počas druhej svetovej vojny v Česku, náboženská otázka islam verzus kresťanstvo,“ vysvetlila Andrea Fabrová, učiteľka zo

Spojenej školy v Martine, ktorá sa podieľala so študentmi na realizácii projektu.

Stretnutie v Portugalsku

Prvé z projektových stretnutí sa konalo vo februári 2015 v Portugalsku. Okrem domácich študentov a pedagógov sa zúčastnili tímy zo Slovenska, Talianska, Českej republiky, Poľska a Turecka. Čakal na nich kulinársky a tanečný workshop, debatovali s africkými a rómskymi študentmi z Portugalska, mali videokonferenciu a diskusiu s európskym námest-

níkom José Manuelom Fernandésom na tému tolerancie. Súčasťou stretnutia boli aj športové aktivity a jazykový workshop.

V Taliansku besedovali aj s migrantmi

Na prelome septembra a októbra 2015 sa uskutočnilo projektové stretnutie v Taliansku. Z Martina vycestovali 4 učitelia a 3 žiaci, ktorí pripravili prezentácie o svojej škole, o Slovensku, ale aj video a besedu o tolerancii. „Prezentovali sme náš kvíz o partnerských krajinách. Stretli sme sa s predstaviteľmi vládnych orga-

nizácií, ktorí riešia otázku práce s migrantmi. Porovnali sme svoje názory so skúsenosťami talianskych a portugalských partnerov, tureckí priatelia zas porozprávali o situácii v ich krajine. Veľmi zaujímavá bola beseda s migrantmi, ktorí našli svoj nový domov v Taliansku,“ informoval na webovej stránke projektu študent Lukáš Gašpár.

Bohatý program na Slovensku

V januári 2016 diskutovali študenti zo siedmich krajín o minulosti a súčasnosti rómskej menšiny na Slovensku, v Martine sa konala beseda s predstaviteľmi mestského zastupiteľstva na tému marginalizovaných rómskych komunít, účastníci projektu navštívili aj niektoré obce na východe Slovenska. Nezabudnuteľnou

Prvé z projektových stretnutí sa konalo vo februári 2015 v Portugalsku.

Na stretnutí v Taliansku porovnali martinskí študenti svoje názory a skúsenosti s rovesníkmi z Portugalska, Talianska i Turecka.

V apríli 2016 sa konalo stretnutie študentov v partnerskej škole v Poľsku.

„Bola to fantastická možnosť trojročného zážitkového vyučovania na veľmi náročné témy, ktoré rezonujú súčasnou Európou – situácia utečencov v Portugalsku a Taliansku, rómska otázka na Slovensku, holokaust v Poľsku a medzigeneračné súžitie, genocída počas druhej svetovej vojny v Česku, náboženská otázka islam verzus kresťanstvo,“ vysvetlila Andrea Fabrová, učiteľka zo Spojenej školy v Martine.

bola návšteva Židovského múzea v Bratislave. Žiaci partnerských škôl si pripravili prezentácie na tému Ideálna škola a jeden deň spolu na túto tému diskutovali. Bez odozvy neostal ani Deň priateľstva, kde študenti hovorili o svojich krajinách a prezentovali panely s informáciami o nich. Tieto zostali v Martine a zdobili Spojenú školu počas celého trvania projektu.

V Poľsku spoznávali mesto Toruń

V apríli 2016 pokračoval projekt programu Erasmus+ No Enemies Violence – Equal Rights (Nie násiliu, spravodlivé práva pre všetkých) v partnerskej škole v Poľsku. Slováci si pozreli krásne mesto Toruń, ktoré je rodiskom Mikuláša Ko-

pernika, takže navštívili aj tamojšie planetárium. V medzinárodných tímoch potom riešili úlohy z histórie mesta. Medzi najsilnejšie zážitky určite patrila návšteva koncentračného tábora v Osvienčime, kde si pripomenuli zverstvá druhej svetovej vojny a jednu z najhorších genocíd ľudstva.

Nezabudnuteľné zážitky v Česku

Išlo už o piate projektové stretnutie, jeho cieľom boli otázky spojené s toleranciou. Študenti z piatich krajín diskutovali o intolerancii a sociálnom vylúčení, navštívili azylový dom, ktorý poskytuje služby týraným a opusteným matkám s deťmi, ľuďom v núdzi, ktorí prišli o prácu či strechu nad hlavou. „Zároveň sa nás hlboko dotkli osudy bezdomovcov. Uvedomili sme si, že pokiaľ máme milujúcu rodinu, strechu nad hlavou, jedlo, zdravie a prácu, tak máme všetko, pretože sú medzi nami ľudia, ktorí nemajú ani jedno z toho. Boli aj hlboké zamyslenia a úvahy, nasledovala vďačnosť za to, čo všetko máme,“ napísal na web projektu študent Lukáš Gašpár.

Okrem prehliadky mesta Chrudim absolvovali študenti v Čechách prednášku s cirkevným hodnostárom a diskutovali o kresťanstve. V rámci programu navštívili obec Ležáky, ktorá bola zničená počas druhej svetovej vojny, silné emócie vyvolal aj film o masakre, ktorá sa tu odohrala. V Prahe si pozreli Židovské múzeum, kde ich sprievodkyňa pútavým výkladom preniesla do obdobia holokaustu. V hlavnom meste Česka prijal študentov aj pražský primátor.

Národná agentúra programu Erasmus+ pre vzdelávanie a odbornú prípravu zaradila projekt No Enemies Violence – Equal Rights medzi prínosné projekty, ktoré sú príkladom dobrej praxe pre iné školy. Projekt získal certifikáty eTwinning Label, eTwinning Quality Label, European Quality Label, v roku 2016 o ňom vyšiel článok v eTwinning knihe Growing Digital Citizenship.

CELOSLOVENSKÉ VÍŤAZSTVO

Spojená škola v Martine obsadila prvé miesto v súťaži pre príjemcov grantov v programe Erasmus+ v kategórii Spoznávame kultúrne dedičstvo hostiteľskej krajiny počas mobility Erasmus+ v zahraničí. Hlasovalo sa do konca roku 2018 a Martinčania získali najviac hlasov spomedzi 25 slovenských škôl. Cenu odovzdala 21. januára 2019 priamo v škole riaditeľka Národnej agentúry Erasmus+ pre vzdelávanie a odbornú prípravu Alexandra Junášková (na fotografii vpravo).

„Chcela by som vyjadriť obrovské ďakujem našim žiakom, ktorí zodpovedným prístupom k práci v projekte vniesli pridanú hodnotu vo forme kvalitných prezentácií, uvedomelého vystupovania a pozitívne reprezentovali našu Spojenú školu, ale aj celé Slovensko v tak náročnom projekte. Myslím, že nehovorím len za seba, keď poviem, že v našich srdciach zostala zásadná stopa po absolvovaní celého týždňa zážitkového vyučovania v angličtine,“ zhodnotila projektové stretnutie v Čechách učiteľka Andrea Fabrová.

Opäť na Slovensku

Posledné stretnutie projektu sa malo konať v Turecku, ale vzhľadom na bezpečnostnú situáciu sa zúčastnené strany dohodli, že sa zídu zas na Slovensku. V máji 2017 zavítali projektové tímy do Spojenej školy v Martine, kde si pozreli prezentácie o „perfektnej škole“ a zdravotne

znevýhodnených ľudí. V nasledujúcich dňoch sa zaoberali vážnymi témami dnešnej doby, študenti pripravovali otázky pre turecké miestne úrady, video otázky pre moslimského duchovného, ale aj otázky pre prisťahovalcov zo Sýrie a propagačné materiály k projektu. Hostia absolvovali výlet do Vysokých Tatier, zostup do bane Cígeľ, navštívili aj Bojnický zámok.

Projekt poskytol počas troch rokov trvania vynikajúcu príležitosť aj na rozvoj jazykových zručností. Zúčastňovanie sa na medzinárodných podujatiach partnerských škôl ukázalo, že stretnutia s kolegami zo zahraničia sú najlepším spôsobom, ako presvedčiť mladých ľudí, že anglický jazyk je veľmi užitočný, ako v súkromí, tak aj pri hľadaní zamestnania.

Jaroslav Kizek

Foto: **Spojená škola Martin, Československej armády 24**

Projekt: No Enemies Violence – Equal Rights (Nie násiliu, rovnaké práva pre všetkých)

Program: Erasmus+

Grant: 38 960 eur

Obdobie realizácie: 09/2014 – 08/2017

Cieľ projektu: Rozvíjať činnosti a pracovné metódy, ktoré budujú postoj otvorenosti a tolerancie k rozdielom vyplývajúcim z kultúry, náboženstva, finančného stavu, zdravotného postihnutia, pohlavia alebo staršieho veku, aby sa žiaci naučili čeliť predsudkom a xenofóbii. Poznanie iných kultúr nemôže byť získané len teoreticky. Najlepší spôsob, ako poznať a pochopiť rôzne tradície a názory je priame stretávanie sa. Ďalším cieľom projektu bola snaha učiteľov zabrániť predčasnemu ukončeniu školskej dochádzky pomocou dialógu s rôznymi sociálnymi skupinami.

POCHVÁĽTE SA SVOJÍM PROJEKTOM

Starostovia, primátori, predstavitelia regiónov či občianskych združení, ste úspešní realizátori projektov a chcete, aby sa o tom dozvedela širšia verejnosť? Podel'te sa o svoje skúsenosti pri využívaní eurofondov, predstavte svoj projekt.

Prídeme za Vami, pripravíme o Vás článok do časopisu EUROKOMPAS

Viac informácií získate na čísle 0917 236 138 alebo na e-mailovej adrese mkreo@mkreo.sk

CIEĽOM JE ĎALŠIA SPOLUPRÁCA

Zástupcovia českého a slovenského ministerstva školstva sa na stretnutí v Prahe podelili o skúsenosti z oblasti európskych štrukturálnych a investičných fondov.

Účelom schôdzky, ktorá sa konala 8. februára tohto roku, bola výmena praktických poznatkov z implementácie európskych štrukturálnych a investičných fondov. Diskutovalo sa o príprave výziev, spolupráci so zúčastnenými stranami a o národných a dopytovo orientovaných projektoch. Dôležitou témou bolo využívanie zjednodušeného vykazovania výdavkov a v neposlednom rade aj príprava nového programového obdobia 2021 – 2027.

České i slovenské ministerstvo školstva majú vo svojej gescii implementáciu projektov z európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF), ktoré sú zamerané na vzdelávanie, výskum a vývoj.

Českú stranu zastupovali predstavitelia riadiaceho orgánu Operačného programu Výskum, vývoj a vzdelávaní na čele s námestníkom pre riadenie sekcie EÚ a EŠIF Václavom Velčovským. Slovenskú delegáciu viedol generálny riaditeľ sekcie štrukturálnych fondov EÚ Rastislav Iglar z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, ktorá ma vo svojej gescii Operačný program Výskum a inovácie a prioritnú os 1 Vzdelávanie Operačného programu Ľudské zdroje.

Priebeh stretnutia ocenili obe zúčastnené strany, našli viacero spoločných bodov a podobných problémov. Generálny riaditeľ sekcie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Rastislav Iglar vyzdvihol ústretovosť a otvorenosť českých partnerov. „Prístup Českej republiky je v mnohom inšpiratívny a verím, že budeme môcť rozvinúť intenzívnu spoluprácu s českým ministerstvom školstva,“ uviedol Rastislav Iglar.

Zástupca českej strany Václav Velčovský, námestník pre riadenie sekcie EÚ a EŠIF, poukázal na príklady dobrej praxe

Rastislav Iglar (vpravo), generálny riaditeľ sekcie štrukturálnych fondov EÚ Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Václav Velčovský, námestník pre riadenie sekcie EÚ a EŠIF Ministerstva školstva, mládeže a telovýchovy ČR.

„Prístup Českej republiky je v mnohom inšpiratívny a verím, že budeme môcť rozvinúť intenzívnu spoluprácu s českým ministerstvom školstva,“ uviedol Rastislav Iglar.

zavedené v Českej republike, ktoré ocenila aj Európska komisia. Za veľký úspech považuje implementáciu projektov zjednodušeného vykazovania – šablón (takzvané zjednodušené projekty), ako aj participatívne postupy v kohéznej politike. Václav

Velčovský ponúkol kolegom zo Slovenska „otvorené dvere pre ďalšiu spoluprácu“.

Obe strany prejavili ochotu naďalej kooperovať. Práve výmena skúseností a inšpirovanie sa úspešnými príkladmi pri riadení EŠIF môžu zabezpečiť zníženie administratívnej záťaže pre prijímateľov a zefektívnenie celého procesu čerpania prostriedkov z fondov EÚ v tomto programovom období, ako aj v tom plánovanom v rokoch 2021 – 2027.

Text a foto: **Sekcia štrukturálnych fondov EÚ, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR**

PODNIKATELIA ÚSPEŠNE VYUŽÍVAJÚ OPERAČNÝ PROGRAM VÝSKUM A INOVÁCIE

Ministerstvo hospodárstva SR zaviedlo v roku 2018 viaceré opatrení na zjednodušenie čerpania prostriedkov z operačného programu Výskum a inovácie, ktorý má vo svojej gescii.

Výkonnostný rámec predstavuje súbor ukazovateľov stanovených pre každý operačný program, podľa ktorých Európska komisia v spolupráci s členskými štátmi preskúma výkonnosť jednotlivých operačných programov v každom členskom štáte. Ministerstvo hospodárstva SR ako sprostredkovateľský orgán pre operačný program Výskum a inovácie prijalo v roku 2018 viaceré opatrenia v záujme zjednodušiť a urýchliť čerpanie prostriedkov z OP VaI tak, aby sa podarilo úspešne naplniť ukazovatele výkonnostného rámca v prioritných osiach 3 a 4.

Medzi prijaté opatrenia patrilo napríklad zavedenie možnosti preddavkových platieb, ktoré pomohli urýchliť čerpanie prostriedkov a umožnili prijímateľom rýchlejšie realizovať ich podporené projekty. Ďalšou zmenou bolo zjednodušenie postupov obstarávania zákaziek v zmysle novely zákona o verejnom obstarávaní zo septembra 2018 a uhrádzania faktúr dodávateľom, úprava podmienok zabezpečovania pohľadávky poskytovateľa a poistenia. Bližšie informácie o prijatých opatreniach sú zverejnené na webovom sídle OP VaI. Vďaka týmto aj ďalším opatreniam sa úspešne podarilo dosiahnuť objem čerpania potrebný pre naplnenie čiastkových cieľov finančných ukazovateľov výkonnostného rámca v prioritných osiach 3 a 4 OP VaI, čo je výborným predpokladom pre ďalšie napredovanie v implementácii operačného programu až do roku 2023.

Tri roky implementácie OP VaI

Implementácia OP VaI prebieha od roku 2016, kedy boli vyhlásené prvé výzvy. Za uplynulé 3 roky došlo k výraznému po-

Ministerstvo hospodárstva plánuje v roku 2019 vyhlásiť 6 nových výziev cez OP VaI, v rámci ktorých pribudnú úplne nové možnosti podpory. Podnikatelia budú môcť získať príspevok napríklad v oblasti sociálnych inovácií v prostredí malých a stredných podnikov alebo v oblasti sieťovania podnikov a sieťovania neformálnych investorov.

kroku v príprave a vyhlasovaní nových výziev, ako aj v hodnotení žiadostí a realizovaní projektov.

Ministerstvo hospodárstva vyhlásilo od roku 2016 19 výziev pre dopytovo orientované projekty, z čoho 15 je už úspešne uzatvorených a ďalšie výzvy sú naplánované na rok 2019. Vyhlásené výzvy sa tešili veľkému záujmu zo strany potenciálnych žiadateľov, čoho dôkazom je viac ako 2 000 doručených žiadostí o poskytnutie príspevku v celkovej výške viac ako 1,1 miliardy eur. V aktuálnej fáze implementácie ministerstvo hospodárstva eviduje už približne 1 000 uzatvorených alebo ukončených projektov a ďalšie stále pribúdajú. Celková výška schválených žiadostí dosahuje viac ako 860 miliónov eur a približne 780 miliónov eur predstavuje celková výška uzatvorených projektov.

V rámci uzatvorených a ukončených projektov bolo podporených viac ako 650 malých a stredných podnikov, z čoho

viac ako tretinu tvoria nové a začínajúce podniky. OP VaI osobitne prispieva aj k rozvoju najmenej rozvinutých okresov Slovenska, keďže ministerstvo hospodárstva podporilo viac ako 250 projektov realizovaných v týchto okresoch v rámci všetkých výziev, pričom dve boli určené osobitne pre projekty v najmenej rozvinutých okresoch.

Prostredníctvom týchto projektov sa podarilo inovovať viac ako 2 500 produktov a procesov v podnikoch a vytvorilo alebo vytvorí sa približne 2 000 nových pracovných miest.

Nové možnosti podpory v roku 2019

Ministerstvo hospodárstva plánuje v roku 2019 vyhlásiť 6 nových výziev cez OP VaI, v rámci ktorých pribudnú úplne nové možnosti podpory. Podnikatelia budú môcť získať príspevok napríklad v oblasti sociálnych inovácií v prostredí malých a stredných podnikov alebo v oblasti sieťovania podnikov a sieťovania neformálnych investorov. Nové možnosti podpory sa budú týkať tiež alternatívnych foriem podnikania či využitia nových nápadov v hospodárstve. Naplánované je aj druhé kolo výzvy zameranej na podporu vzniku a činnosti technologicko-inovačných platforiem v rámci jednotlivých odvetví hospodárstva. Na nové výzvy v roku 2019 je vyčlenených takmer 80 miliónov eur.

Všetky potrebné informácie môžu záujemcovia získať na webovom sídle operačného programu www.opvai.sk alebo prostredníctvom e-mailovej adresy vyzvy@mhsr.sk.

**Sekcia štrukturálnych fondov EÚ,
Ministerstvo hospodárstva SR**

PRAKTICKÉ TRIEDIACE LINKY POMÁHAJÚ BUDÚCIM KONŠTRUKTÉROM

Vďaka finančnej podpore z Európskej únie sa študenti Strednej priemyselnej školy v Dubnici nad Váhom môžu pripravovať v podmienkach pripomínajúcich skutočnú prax. Priemyslovka získala zdroje, za ktoré zadovážila 4 triediace linky v hodnote 40-tisíc eur simulujúce reálne pracovné situácie.

Mladí muži majú možnosť lepšie sa oboznámiť s princípmi elektroniky, pneumatických systémov, senzoricou i s oblasťou programovania automatov. Toto všetko je pre nich dôležité, aby ako budúci konštruktéri dokázali vo výrobnom procese navrhnuť linku, vyrobiť ju, zdokumentovať a zabezpečiť jej servis.

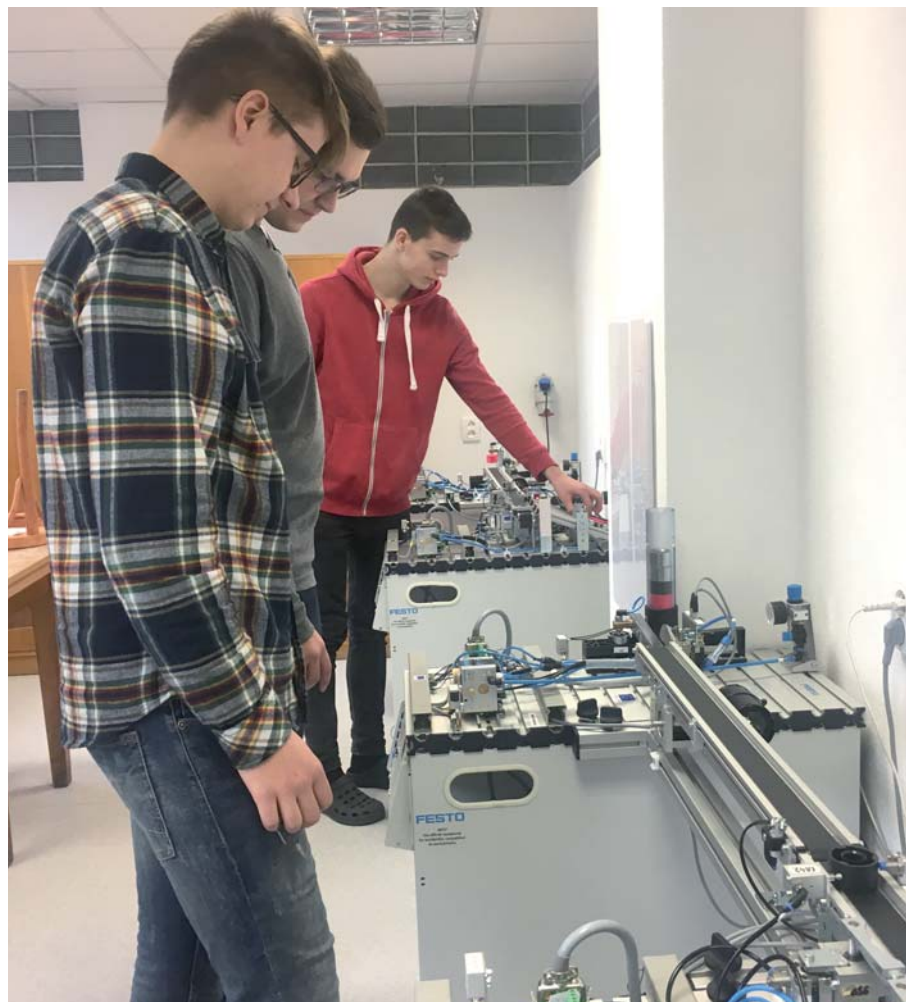
Škola vďaka svojmu zameraniu produkuje odborníkov na triediace a výrobné procesy do všetkých druhov priemyselnej výroby – potravinárskej, medicínskej, automobilovej a ďalších. Práve tam sa uplatňujú rôzne typy triediacich i výrobných staníc, za ktorými stoja odborníci z oblasti mechatroniky a elektrotechniky.

Ako vyzerá reálna situácia v praxi?

Úlohou triediacej linky vo výrobe je nielen dopraviť polotovar na určené výrobné miesto, ale aj rozpoznať ho podľa typu, tvaru či funkcie. Napríklad v automobilovej továrni triedi rôzne druhy dielov, ktoré sa po zmontovaní stanú budúcim vozidlom.

Študenti sa učia rozumieť jednotlivým funkciám a procesom liniek z hľadiska mechaniky, elektroniky, pneumatických systémov. Dokážu linku rozobrať na najmenšie súčiastky, aby pochopili, ako systémy fungujú.

Predtým, ako škola získala do svojich učební moderné stroje, mladí konštruktéri zbierali skúsenosti len v rámci teórie, bez reálneho dotyku s praxou. Podľa riaditeľa Milana Podobu je to veľký rozdiel.

Študenti Strednej priemyselnej školy v Dubnici nad Váhom sa učia na triediacich linkách simulujúcich situácie zo skutočnej praxe.

„Inak sa dajú simulovať situácie v učebni cez rôzne vypínače, diódy, iné je reálne získať skúsenosť v priamom kontakte s existujúcim výrobným procesom,“ upresnil riaditeľ.

Študenti Strednej priemyselnej školy v Dubnici nad Váhom majú po skončení štúdia dobré vyhliadky na uplatnenie. Hlavne vo fabrikách, od potravinárskeho priemyslu cez medicínsky

Minulý rok mohla SPŠ v Dubnici nad Váhom prijať na štúdium 150 uchádzačov, záujem však bol dvojnásobný.

až po automobilový priemysel. O školu je zo strany mladých veľký záujem. Minulý rok mohla priemyslovka prijať do prvých ročníkov 150 študentov, počet

uchádzačov bol však dvojnásobný, preto museli mnohých odmietnuť. Z absolventov pokračuje 70 až 80 percent po maturite v štúdiu na vysokej škole,

Názov projektu:

Centrum odborného vzdelávania

Aktivity:

Rozvinúť kľúčové kompetencie žiakov inováciou učebných textov a metód vzdelávania. Podporiť získanie a rozvoj kompetencií pedagogických zamestnancov prostredníctvom vzdelávania

Termín realizácie:

11/2012 – 10/2014

hlavne v odboroch strojárstvo, elektrotechnika či mechatronika.

Text a foto: **Vanda Tuchyňová**

STREDOŠKOLÁCI SPOZNÁVAJÚ MOŽNOSTI NA TRHU PRÁCE V EURÓPE

Zvýšiť povedomie študentov o pracovných možnostiach v Európe, ale tiež zlepšiť ich jazykové a komunikačné zručnosti je cieľom medzinárodnej spolupráce, do ktorej sa zapojila Stredná priemyselná škola v Novom Meste nad Váhom. Na projekte s názvom Culture and work in Europe – CWE spolupracujú partnerské školy zo štyroch štátov – Talianska, Nemecka, Chorvátska a Slovenska. Hlavným cieľom je popri zdokonalení jazykových schopností študentov najmä zvýšiť ich povedomie o pracovných možnostiach v Európe. Súčasťou aktivít je aj účasť žiakov na workshopoch, kde sa zoznámia s rôznymi profesiami, ale tiež spoznajú iné krajiny, kultúry, pamiatky, zvyky i tradície.

Po úspešnej realizácii projektu s názvom How we teach and learn English – HWTA-LE chcú v priemyslovke v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja motivovať študentov k zlepšeniu študijných výsledkov a jazykových zručností účasťou v ďalšej medzinárodnej aktivite. „Zatiaľ čo sa jedny dvere pomaly zatvára-

Partneri projektu počas prvého medzinárodného pracovného stretnutia v Taliansku.

jú, ďalšie sú otvorené dokorán. Treba len dúfať, že aj vďaka rozbiehajúcemu sa projektu študenti získajú väčšiu sebadôveru pri používaní angličtiny, ktorá neodmysliteľne patrí k základným požiadavkám zamestnania sa u slovenských a európskych zamestnávateľov,“ doplnil Ondrej Halás zo SPŠ v Novom Meste nad Váhom. Dvojročný projekt CWE vrátane priebehu zahraničných mobilit predstavili počas prvého

medzinárodného pracovného stretnutia v talianskom meste Statte v októbri 2018. Strednú priemyselnú školu z Nového Mesta nad Váhom na ňom zastupovali traja zamestnanci, ktorí formou prezentácie predstavili Slovensko, Trenčiansky samosprávny kraj, svoju školu i duálny systém vzdelávania.

Text a foto: **Trenčiansky samosprávny kraj**

ODŠTARTOVALA VEDOMOSTNÁ SÚŤAŽ MLADÝ EURÓPAN 2019

Zastúpenie Európskej komisie a 10 regionálnych informačných centier Europe Direct vyhlásili tento rok už 14. ročník celoslovenskej súťaže.

Určená je študentom druhých a tretích ročníkov gymnázií a stredných odborných škôl z celého Slovenska.

„To, že tento rok organizujeme už 14. ročník súťaže svedčí o tom, že sa teší veľkej popularite v radoch študentov i pedagógov. Súťaž Mladý Európan dáva študentom možnosť zmerať si svoje sily vo vedomostiach o Európe a vyhrať zaujímavé ceny. Taktiež sa veľa dozvedia o histórii, geografii, osobnostiach či najvýznamnejších pamätihodnostiach v EÚ. Verím, že aj vďaka Mladému Európanovi získajú mladí ľudia lepší prehľad o výhodách spoločnej Európy ako aj o možnostiach, ktoré im Európska únia prináša.“ povedal v tejto súvislosti vedúci Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku Ladislav Miko, ktorý zároveň prevzal tento rok záštitu nad podujatím.

Partnerom súťaže je už tradične Úrad vlády Slovenskej republiky. Prioritami sú tento rok voľby do Európskeho parlamentu, 15. výročie vstupu Slovenska do EÚ, 10. výročie prijatia spoločnej meny euro, Investičný plán pre Európu, ako aj krajiny predsedajúce Rade Európskej únie v roku 2019, konkrétne Rumunsko a Fínsko.

Medzi ďalšie hlavné priority patrí Partnerská dohoda, využívanie finančných prostriedkov z Európskych

V rámci národného kola súťaže Mladý Európan sa súťažiacim študentom prihovoril aj vedúci Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku Ladislav Miko.

Na súťaži sa podieľajú informačné centrá Europe Direct Komárno, Košice, Lučenec, Nitra, Poprad, Prešov, Senica, Trenčín, Trstená, Žilina a Európske informačné centrum v Bratislave.

štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF), prínos EŠIF pre Slovensko a tiež ochrana finančných záujmov EÚ, ďalej znalosť rôznych európskych programov, ako napríklad Európsky zbor solidarity, Erasmus+ a znalosť kľúčových inštitucionálnych sietí Európskej únie.

Regionálne kolá Mladého Európana sa uskutočnia od 25. marca do 26.

apríla 2019. Prvé kolo bude pozostávať z vedomostného testu o Európskej únii. V druhom kole môžu súťažiaci preukázať svoje jazykové zručnosti.

Do tretieho kola regionálnych súťaží postúpia tri najlepšie súťažiace družstvá. Čakajú ich zaujímavé vedomostné otázky doplnené obrázkami. Víťazi regionálnych kôl postúpia do finálového celonárodného kola.

Národné kolo súťaže Mladý Európan sa uskutoční 13. júna v Košiciach. Na víťazov čakajú hodnotné ceny a informačná návšteva inštitúcií Európskej únie v Bruseli.

Text a foto: **Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku**

SLOVENSKO V EÚ – AKO DOMA UŽ 15 ROKOV

Medzi 26. marcom a 22. májom tohto roku uskutoční Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku šnúru podujatí s názvom Slovensko v EÚ – ako doma už 15 rokov.

Vedúci Zastúpenia Európskej komisie Ladislav Miko prejde Slovensko so svojim tímom krížom krážom. Zastaví sa v Martine, Liptovskom Mikuláši, Bardejove, Michalovciach, Trnave, Novom Meste nad Váhom, Spišskej Novej Vsi, Nových Zámkoch, Detve a Krupine.

Program začína doobeda prechádzkami po prírodných pamiatkach zo zoznamu Natura 2000, ktorých sa môžu s pánom Mikom, pôvodne prírodovedcom, zúčastniť všetci občania, ktorí budú mať záujem. Na námestí začne program o 15.00 hod. moderovanou diskusiou s predstaviteľom Zastúpenia Európskej komisie. „Na kávu s Európskou úniou“, to je názov otvorenej diskusie, počas ktorej budú mať občania jedinečnú možnosť porozprávať sa priamo s vedúcim Zastúpenia EK, ktorý rád odpovie ich otázky. Začiatok je o 16. hodine. Program na námestí bude uzatvárať od 18.00 do 19.00 hod. hudobný koncert bluesovej kapely Electric Flash alebo kapely Denis Lacho band, ktorej frontmanom je populárny spevák a finalista československej súťaže SuperStar.

Nakoniec sa v miestnom kultúrnom dome alebo na Mestskom úrade uskutoční diskusia vedúceho Zastúpenia EK a miestnych predstaviteľov s občanmi. V každom navštívenom meste bude od začiatku programu k dispozícii aj informačný stan Zastúpenia, v ktorom sa občania môžu dozvedieť viac o Európskej únii, členstve Slovenska v EÚ, ale aj o blížiacich sa voľbách do Európskeho parlamentu. Súčasťou bude aj zábavno-informačný sprievodný program pre všetky vekové kategórie.

Táto roadshow prinesie jedinečnú príležitosť stretnúť sa s predstaviteľmi Európskej komisie, položiť im otázky

a podeliť sa o svoj názor pri spoločnom stole vo večernej diskusii. Zároveň je to aj príležitosť pripomenúť si 15. výročie vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie a dôležitosť nadväzujúcich volieb do Európskeho parlamentu.

Text a foto: **Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku**

Súčasťou podujatí v mestách k 15. výročiu vstupu Slovenska do EÚ bude aj zábavno-informačný sprievodný program pre všetky vekové kategórie.

MODERNÉ TECHNOLOGIE DNES VYUŽÍVAJÚ VODIČI I CESTUJÚCI

Pripojiť sa v autobuse bez problémov na internet, dobiť si mobil či získať aktuálne informácie o trase, to sú v niektorých regiónoch Slovenska dnes už bežné veci.

V Žiline a okolí majú cestujúci prímestskej dopravy priamo vo vozidlách k dispozícii moderné informačné tabule. Každá z nich umožňuje aj Wi-Fi pripojenie. „V autobuse je to super, šetrím si kredit aj dáta na mobile. Napišem správu kamoškám, kde sa stretneme,“ vysvetľuje Eliška Krajčírová z Kolárovíc, ktorá dochádza každý deň do krajského mesta do školy vďaka spojom Slovenskej autobusovej dopravy (SAD) Žilina.

„Prostredníctvom európskych fondov sme zakúpili 60 kusov takýchto tabúľ. Cieľom je znížiť terajší pokles prepravovaných osôb. Preto v turistickej sezóne máme cyklobusy, aby sa autobusmi previezli aj tí, čo verejnú dopravu nevyužívajú vôbec, aby si to vyskúšali. Ročne prepravíme na cyklomagistrálu do Bystrickej doliny či do Terchovej a Gaderskej doliny v Turci viac ako 1 500 cyklistov. Keď dostanú kvalitnú službu, potom aj inokedy využijú skôr verejnú dopravu, ako by mali stáť v osobnom aute v kolónach na preplnenej ceste,“ zhodnotil riaditeľ technicko-prevádzkového úseku SAD Žilina Lubomír Taška.

Informačné tabule majú viacero ďalších výhod. Ako hovorí vodič Štefan Bartek: „Predtým sa ma cestujúci pýtali, na ktorej zastávke majú vystúpiť. Ak som im povedal, že napríklad na piatej, ale stál som len na dvoch, boli zmätení a musel som ich upozorňovať, že sú už v cieľi. Dnes každý vidí priamo pred sebou, cez ktorú zastávku sme prešli a nik sa ma už na nič nepýta. Môžem sa venovať len šoferovaniu.“

Zavedenie Wi-Fi do informačných tabúľ bolo v rámci projektu strategickým

Na informačných tabuliach v prímestských autobusoch si cestujúci môžu napríklad overiť zastávku, na ktorej majú vystúpiť. Okrem toho sa môžu bezplatne pripojiť na internet.

ťahom. „Každý deň robíme kontrolu pripojenia, aby systém dobre fungoval a cestujúci mali všetky informácie v reálnom čase. Dozvedia sa aj to, kedy prídu do cieľa cesty alebo aká je na ich trase situácia. Vďaka Wi-Fi sa sami pripoja cez mobil či tablet na internet, aby si cestovanie spríjemnili,“ doplnil Kamil Kuniar z SAD Žilina.

Riaditeľ Lubomír Taška si myslí, že v súťaži o prepravu ľudí sa s individuálnou automobilovou dopravou nedá hrať, ale aspoň takto dobiehame trend vyspelých európskych štátov, v ktorých je kvalita verejnej dopravy rozhodujúca.

Žilina je v dopravných hláseniach v médiách často označovaná za jeden z najvyťaženejších dopravných uzlov na Slovensku. Vzniká tu lievik turistov idúcich z Českej republiky, ale aj z Poľska a Maďarska na trase do nášho najnavštev-

vovanejšieho regiónu, do Vysokých Tatier. Oznámenia o niekoľkohodinových kolónach na Lavobrežnej ulici a na križovatke Košická sú bežné.

Projekt z Integrovaného regionálneho operačného programu je jednou z ciest, ako prispieť k skvalitneniu verejnej dopravy na severe Slovenska. Všimli si ho už aj staršie ročníky. Dôchodkyňa Irena Gaňová z Bitarovej chodí do Žiliny za rôznymi povinnosťami: „Určite, že informačné tabule v autobusoch sú dobrá vec, aspoň vieme, kedy príde náš spoj na zastávku, aj keď už ako seniori na ne ťažšie vidíme, ale informácie nám prečítajú aj mladší spolucestujúci.“

Nové hybridné autobusy

Križovatka Košická v Žiline zažíva nápor áut prakticky každý deň. „Kedysi boli problematické dni pred sviatkami,

Riaditeľ DPMŽ Ján Barienčík ukazuje, že hybridný autobus má batérie na streche.

piatky a pondelky. Dnes je tento problém vlastne vždy," hovorí vedúci údržby autobusov Dopravného podniku mesta Žilina (DPMŽ) Ľubomír Fides, „preto nás osobitne potešilo, že sme ako prvé mesto na Slovensku získali hybridné autobusy. S ich opravami nemáme problémy, lebo naši cestujúci sú kultúrni a neničia nám vozidlá, aj keď sa sem-tam nejaký mladý sprejer nájde, ale je to veľmi malý počet prípadov.“

Z projektu IROP získala Žilina 16 autobusov s hybridným pohonom. Riaditeľ DPMŽ Ján Barienčík vysvetľuje: „Doteraz sme nemali žiadne skúsenosti s pomocou z európskych fondov. Momentálne sa nám darí významne obnoviť vozový park.“ Okrem 16 hybridov majú aj 14 kusov nových dieselových autobusov. Z Operačného programu Integrovaná infraštruktúra obnovili vozový park trolejbusov. Riaditeľ Ján Barienčík ukazuje na strechu vozidla: „Hybrid má batérie na streche, tam sa ukladá elektrina nielen z dieselového motora, ale aj energia vznikajúca pri jazde z kopca či brzdení.“

Absolútnou novinkou sú ďalšie dva autobusy s unikátnou technológiou jazdiace len na elektrickú energiu, ktoré získali Žilincania ako prví na Slovensku. Pomocou vlastného pantografu na streche sa dokážu nabíjať z vedenia pre trolejbusy.

Medzi technické novinky patrí aj právo prednostnej jazdy, zabudované vo

V interiéri autobusov nájdu cestujúci viacero moderných prvkov, môžu si napríklad nabíť mobil.

všetkých nových vozidlách. „Ide o to, že počítačová jednotka vo vozidle komunikuje autonómne s radičom križovatky,“ objasňuje podstatu dopravno-prevádzkový námetník Ján Šimko. „Ak spoj mešká, radič križovatky vyhodnotí informáciu z vozidla sám a spoju dá prednostne zelenú, aby prešiel skôr, než iné vozidlá. Za rok prepravíme takmer 12 miliónov osôb, čiže konkurovať automobilovej doprave môžeme len vyššou kvalitou prepravy. Potešilo ma, že som na zastávke počul rozprávať sa dve mamičky s deťmi. Jedna druhej vravela, že si počká na nové vozidlo, lebo tam sa jej lepšie cestuje, ako v starých autobusoch,“ doplnil Ján Šimko.

MODERNIZÁCIA A SKVALITNENIE SLUŽIEB CESTUJÚCEJ VEREJNOSTI – ZABEZPEČENIE MODERNÉHO INFORMAČNÉHO A KOMUNIKAČNÉHO SYSTÉMU PRE CESTUJÚCU VEREJNOSŤ

Os 1 – Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

Hlavným zámerom je podpora trvalo udržateľného miestneho/regiónálneho dopravného systému, ktorý zaručuje mobilitu a prístup k hlavným službám pre všetky kategórie občanov, najmä prostredníctvom verejnej osobnej dopravy a ďalších udržateľných druhov dopravy.

1.2.1 Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy

Začiatok a ukončenie realizácie:

11/2017 – 03/2018

Zdroje EÚ:

121 200,00 €

MODERNIZÁCIA VOZIDLOVÉHO PARKU NÁKUPOM AUTOBUSOV MHD V ŽILINE

Začiatok a ukončenie realizácie:

10/2017 – 03/2019

Zdroje EÚ:

11 337 922,27 €

Kontakty:

Ministerstvo pôdohospodárstva

a rozvoja vidieka SR

Dobrovičova 12

812 66 Bratislava

www.mpsr.sk

Sekcia riadenia programov regionálneho rozvoja

Račianska 153/A

P. O. Box 1

830 03 Bratislava 33

e-mail: irop@land.gov.sk

www.mprv.sk

Stanislav Háber

Foto: autor

INICIATÍVA CATCHING-UP REGIONS POMÁHA PREŠOVSKÉMU KRAJU

Slovenská republika patrila v uplynulých rokoch k najrýchlejšie rastúcim ekonomikám Európskej únie, čo je na jednej strane pozitívnym faktorom, na druhej strane však tento rast nemal rovnomerný charakter a zhoršil sociálne rozdiely.

Koncentrácia ekonomického rastu ostala v špecifických priemyselných odvetviach a v špecifickej časti krajiny – na západnom Slovensku. Silným impulzom pre naštartovanie rastu, ekonomického a sociálneho rozvoja regiónu je Iniciatíva Európskej komisie pre Catching-up Regions (dobiehajúce regióny), ktorá predstavuje dôležitý nástroj podpory a pomoci členským štátom Európskej únie lepšie investovať

a riadiť európske štrukturálne a investičné fondy.

Prešovský samosprávny kraj bol prvým krajom v Slovenskej republike, ktorému Európska komisia ponúkla v auguste 2017 takúto novú formu spolupráce Európskej komisie, Svetovej banky, Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu a regionálnej samosprávy. Prípravné stretnutie všetkých štyroch aktérov predučilo v ok-

tóberi 2017 zásadné prvky, priority, témy a kroky prvej fázy smerujúce k vypracovaniu akčného plánu vyplývajúceho z tejto iniciatívy.

Medzi stanovené ciele počas prvej fázy zaradili posilnenie rastu regiónu, územného rozvoja, zvyšovanie kvality života obyvateľov a podporu tvorby pracovných miest prostredníctvom opatrení zameraných na posilnenie efektívnosti a účinnosti eurofondov v tomto regióne.

Prípravné stretnutie aktérov Iniciatívy Catching-up Regions sa konalo v októbri 2017.

Riadiaci výbor stanovil ciele v prvej fáze a rozdelil ich do štyroch komponentov:

1. Energetická efektívnosť v budovách Prešovského samosprávneho kraja.
2. Geografický informačný systém.
3. Regionálny rozvoj a cestovný ruch – podpora rozvoja endogénneho potenciálu Prešovského kraja.
4. Reforma stredných odborných škôl – zosúladenie existujúcej ponuky odborných študijných programov a potrieb trhu práce v Prešovskom samosprávnom kraji.

Výsledkom pomenovania kľúčových oblastí a prípravných pracovných stretnutí o zapojení sa do Iniciatívy Catching-up Regions bolo podpísanie memoranda o spolupráci medzi predstaviteľmi Prešovského samosprávneho kraja, Európskej komisie a Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu 24. januára 2018 a naštartovanie iniciatívy.

Po roku spolupráce v rámci iniciatívy možno zhodnotiť, že priniesla pozitívne zmeny v oblasti skvalitňovania poskytovaných služieb samosprávneho kraja, skvalitňuje procesy vo verejnom sektore a rieši výzvy plynúce z každodenného života obyvateľov samosprávy. Svedčí o tom aj skutočnosť, že Európska komisia sa v súčinnosti s Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu

Po roku spolupráce v rámci Iniciatívy možno zhodnotiť, že priniesla pozitívne zmeny v oblasti skvalitňovania poskytovaných služieb samosprávneho kraja, skvalitňuje procesy vo verejnom sektore a rieši výzvy plynúce z každodenného života obyvateľov samosprávy. Svedčí o tom aj skutočnosť, že Európska komisia sa v súčinnosti s Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu nielenže rozhodla pokračovať v tejto Iniciatíve v Prešovskom samosprávnom kraji, ale rozšíriť pôsobnosť aj do iných krajov Slovenska.

Po úspechu v Prešovskom kraji plánuje Európska komisia rozšíriť iniciatívu aj do ďalších slovenských samosprávnych krajov.

ciu nielenže rozhodla pokračovať v tejto iniciatíve v Prešovskom samosprávnom kraji, ale rozšíriť pôsobnosť aj do iných krajov Slovenska, ktoré potrebujú pomoc pri využívaní vlastného potenciálu spravovaného územia, prepojenia verejného a súkromného sektora a pomoc pri získavaní fondov Európskej únie.

Text a foto: **Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu**

Európsky parlament

**EURÓPSKE
VOĽBY**

23.-26.mája 2019

#EPvolby2019

UHOĽNÉ REGIÓNY PRECHÁDZAJÚ VÝZNAMNOU TRANSFORMÁCIOU

Niekdajšia významná rola uhlia v Európskej únii je na zostupe. Medzi rokmi 2000 a 2015 klesla jeho ťažba o 31 a spotreba o 13 percent. Dôvodom sú vysoké prevádzkové náklady, nízke medzinárodné ceny i lacnejšia konkurencia z dovozu.

Očakáva sa pritom, že do roku 2050 naberie tento trend ešte rýchlejšie obrátky – 60-percentný pokles ťažby a 70-percentný v spotrebe. Na jednej strane treba jednoznačne povedať, že energetický mix ostáva v rukách jednotlivých členských štátov a Európska komisia nepožaduje, aby odzvonilo ťažbe uhlia a jeho využitiu. Na strane druhej nemožno zatvárať oči pred enormným technologickým pokrokom, ktorý ide ruka v ruke s ambicióznymi klimatickými politikami a ktorý priťahuje investorov.

Uhlie sa ešte aktívne ťaží v 41 regiónoch 12 členských štátov EÚ, v tomto odvetví je priamo zamestnaných približne 185-tisíc ľudí. V dôsledku plánovaného a prebiehajúceho zatvárania uhoľných baní a záväzku viacerých členských štátov sa uhlie postupne prestane využívať na výrobu elektrickej energie.

V Štrasburgu preto spustili v decembri 2017 novú platformu pre uhoľné regióny v procese transformácie, ktorá uľahčí rozvoj projektov a dlhodobých stratégií v uhoľných regiónoch. Cieľom je naštartovať proces prechodu a reagovať na environmentálne a sociálne výzvy. Platforma spojí európske, vnútroštátne, regionálne a miestne zainteresované strany zapojené do tejto transformácie, aby im pomohla posilniť partnerstvá a aby sa navzájom poučili zo získaných skúseností.

Činnosti budú v počiatočnej fáze zamerané na uhoľné regióny, ale v budúcnosti by sa mali rozšíriť aj na oblasti, ktoré produkujú vysoké emisie oxidu uhličitého. Jej cieľom je zamerať sa najmä na sociálnu spravodlivosť, štrukturálnu transformá-

Na Úrade podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu vytvorili pracovnú skupinu na prípravu akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra.

ciu, nové zručnosti a financovanie pre reálnu ekonomiku a podporovať tak prechod na čistú energiu. Nová platforma je jednou z kľúčových sprievodných akcií balíka Čistá energia pre všetkých, ktorý bol spustený v novembri 2016.

Ako je to na Slovensku?

Akčný plán transformácie regiónu horná Nitra predstavuje základný strategický dokument na regionálnej úrovni súvisiaci s národnými záväzkami. Horná Nitra je jednou z pilotných oblastí iniciatívy Európskej komisie pre regióny uhlia v transformácii ako súčasť balíka Čistá energia pre všetkých. Cieľom iniciatívy je pomôcť členským štátom a regiónom, ktoré sú ochotné urýchliť prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo s cieľom udržať rast

a pracovné miesta v postihnutých oblastiach.

Región je historicky spätý s ťažbou uhlia, ktoré sa využíva na výrobu elektriny a diaľkové vykurovanie. Priame a nepriame pracovné miesta súvisiace s touto surovinou sa odhadujú na 7- až 11-tisíc v porovnaní s takmer 29-tisíc zamestnanými ľuďmi na hornej Nitre.

Základom pre výber tejto oblasti do iniciatívy bola správa JRC – Analýza regiónu horná Nitra. Hlavným cieľom transformácie je vytvoriť víziu o ekonomickej budúcnosti uhoľných regiónov do konkrétnych projektov a zabezpečenie ich financovania. To bude možné preprogramovaním existujúcich štrukturálnych fondov alebo využitím nových horizontálnych fondov, ako sú environmentálny fond Life či Glo-

balizačný investičný fond, pričom snahou je čoraz viac zapájať do tohto úsilia aj súkromný sektor.

Skupina na prípravu akčného plánu

Na Úrade podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu vytvorili v súvislosti s transformáciou uhoľného regiónu v marci 2018 pracovnú skupinu na prípravu akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra, ktorej predsedníčkou je generálna riaditeľka sekcie Centrálny koordináčny orgán Denisa Žiláková. Na

né pracovné skupiny, ktorých potenciál využili pri stanovení priorít pre transformáciu regiónu horná Nitra:

1. Mobilita a prepojenosť regiónu
 2. Ekonomika, podnikanie a inovácie
 3. Udržateľné životné prostredie
 4. Kvalita života a sociálna infraštruktúra
- Momentálne rozpracovávajú uvedené priority na konkrétne ciele:

- zabezpečenie vykurovania po ukončení ťažby a po nefunkčnosti Elektrárne Nováky,
- zabezpečenie zamestnanosti, kvality ži-

s regiónom hornej Nitry na plánovaní a urýchlení procesu hospodárskej diverzifikácie a technologického prechodu prostredníctvom technickej pomoci, výmeny informácií a správne orientovanom bilaterálnom dialógu v súvislosti s príslušnými fondmi EÚ, programami a finančnými nástrojmi.

Expertov pre Slovenskú republiku vyberala Európska komisia – konkrétne SG SRSS (Secretariat General Structural Reform Support Service - Generálny sekretariát na podporu štrukturálnych reforiem) na základe projektu technickej pomoci, ktorý vypracoval ÚPVII v spolupráci s uvedeným sekretariátom EK.

Výber expertov (konkrétne zástupcovia spoločnosti PwC) a ich príchod na Slovensko bol plne v kompetencii sekretariátu. Experti pokrývajú viaceré oblasti hospodárskeho rozvoja regiónu hornej Nitry (ekonomický rozvoj, environmentálny manažment, zamestnanosť a sociálne služby, štátna pomoc pre renováciu environmentálne postihnutých oblastí a rehabilitácia krajiny). Úzko spolupracujú so všetkými relevantnými aktérmi zapojenými do problematiky transformácie regiónu horná Nitra, najmä v oblastiach hospodárskeho rozvoja, prípravy akčného plánu a študijných pobytov v krajinách, kde proces transformácie už prebehol a kde ešte len prebieha, pripravia scenáre a schémy pre rehabilitáciu krajiny a environmentálne dopady v rámci priebehu uzatvárania baní.

Po vypracovaní akčného plánu ho predložia na pripomienkové konanie a prejde aj procesom verejných vypočutí. Predpokladá sa, že akčný plán transformácie regiónu horná Nitra bude predložený na rokovanie vlády SR v máji tohto roku.

Text a foto: **Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu, sekcia Centrálny koordináčny orgán**

Po vypracovaní akčného plánu ho predložia na pripomienkové konanie a prejde aj procesom verejných vypočutí.

tvorbe akčného plánu sa zúčastňujú všetky zainteresované strany na miestnej, regionálnej, národnej a európskej úrovni za účasti Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu v spolupráci s Trenčianskym samosprávnym krajom. Súčinnosť pri vytváraní poskytujú zástupcovia miestnej samosprávy, dotknuté rezortné ministerstvá, zástupcovia Združenia miest a obcí Slovenska a mimovládne organizácie.

Od apríla 2018 vznikli aj menšie expert-

vota a sociálnych istôt obyvateľov,

- riešenie environmentálnych dopadov,
- príprava študijných návštev pre zástupcov slovenských orgánov v uhoľných regiónoch v prechodnom období alebo po ukončení ich prechodu v iných členských štátoch (Holandsko, Nemecko, Česká republika).

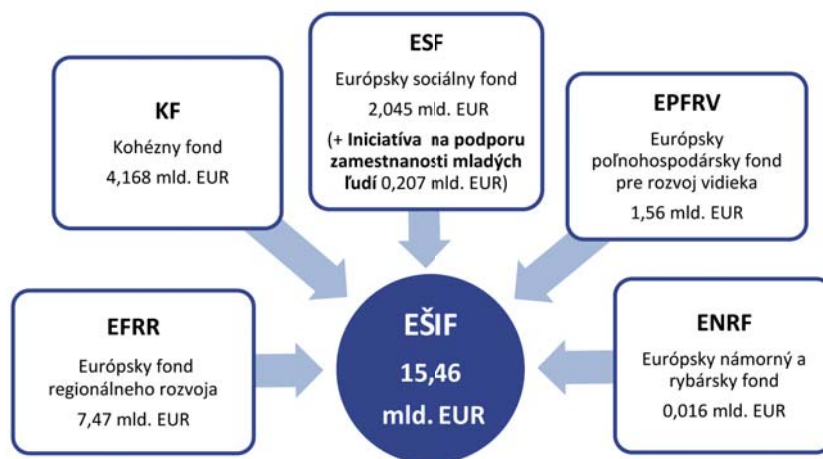
Pomôžu aj eurofondy

Komisia a najmä jej experti v súčasnosti spolupracujú v rámci projektu SRSS

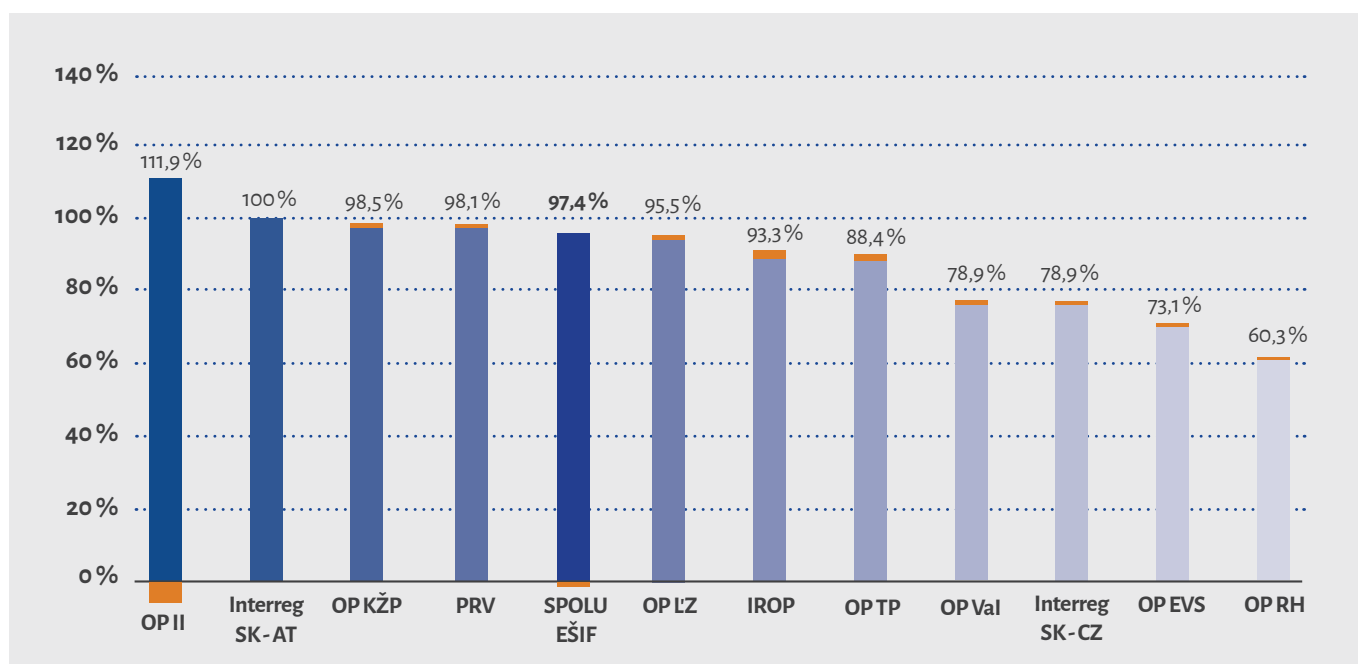

INFORMÁCIA O IMPLEMENTÁCII EŠIF K 28. 2. 2019

Z celkovej alokácie európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) na programové obdobie 2014 – 2020 (15,46 miliardy eur) sprístupnili riadiace orgány v platných výzvach a vyzvaniach pre potenciálnych žiadateľov nenávratného finančného príspevku ku dňu 28. 2. 2019 finančné prostriedky vo výške 15,02 miliardy eur, čo predstavuje 97,36% z celkovej alokácie (zdroj EÚ).

Graf č. 1: Podiel alokovaných zdrojov vo výzvach/vyzvaniach na celkovej alokácii (zdroje EÚ) jednotlivých programov a za EŠIF celkom k 28. 2. 2019 s označením mesačnej zmeny.

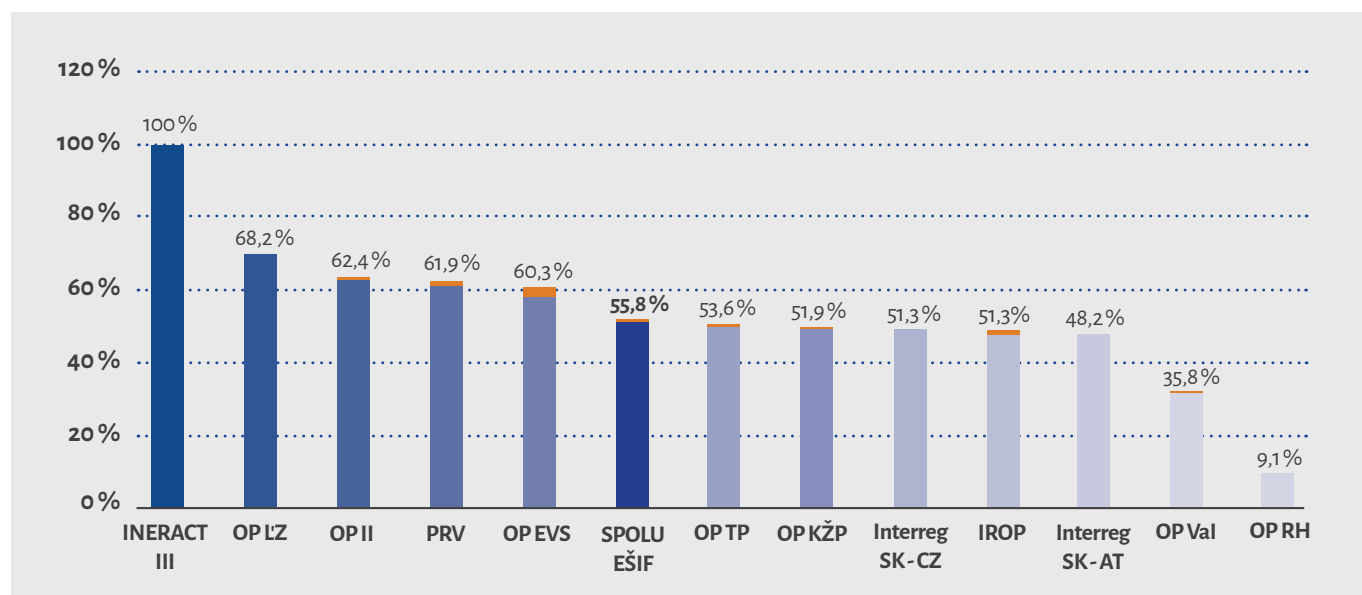
Zdroj: ÚPPVII/OMH na základe exportu údajov z ITMS2014+ dňa 1. 3. 2019 a RO pre PRV.

Poznámka: V rámci PS INTERACT III sa nevyhlasujú výzvy, v rámci PRV sa za alokované zdroje vo výzvach/vyzvaniach uvádza alokácia na zverejnené výzvy na projektové opatrenia + alokácia na neprojektové opatrenia.

Za OP VAI sa nevykazuje výzva OPVaI-VA/DP/2016/1.2.1-02 (PVVC).

Ku dňu 28. 2. 2019 boli v SR za všetky fondy pre programové obdobie 2014 – 2020 kontrahované prostriedky v hodnote 8,63 miliardy eur, čo predstavuje 55,78 % z celkovej alokácie (zdroj EÚ).

Graf č. 2: Podiel kontrahovania na alokácii jednotlivých programov a za EŠIF celkom (zdroje EÚ) k 28. 2. 2019 s označením mesačnej zmeny.

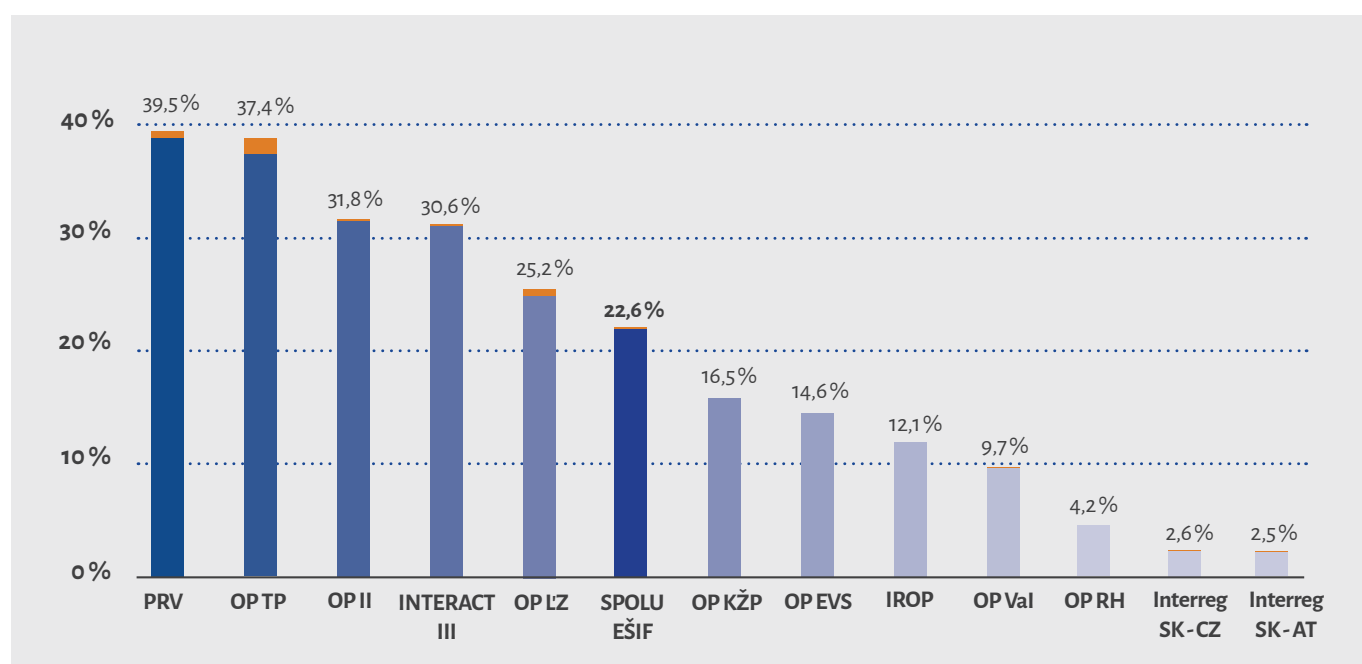

Zdroj: ÚPPVII/OMH na základe exportu údajov z ITMS2014+ dňa 1. 3. 2019 a RO pre PRV, INTERACT III a Interreg V-A SK-AT.

Poznámka: Kontrahovanie – suma príspevku zo zdrojov EÚ po odpočítaní zazmluvnených nečerpaných prostriedkov ukončených projektov, evidovaných v ITMS 2014+ a v IS PPA na základe zmlúv o poskytnutí NFP alebo rozhodnutí o schválení žiadosti o NFP, ak je poskytovateľom a prijímateľom tá istá osoba alebo rozhodnutí o schválení žiadosti o podporu (len neprojektové opatrenia PRV). Za OP VAL sa nevykazuje kontrahovanie na výzvu OPVal-VA/DP/2016/1.2.1-02 (PVVC).

Ku dňu 28. 2. 2019 dosiahla SR za všetky fondy pre programové obdobie 2014 – 2020 čerpanie na národnej úrovni 3,49 miliardy eur, čo predstavuje 22,57 % z celkovej alokácie (zdroj EÚ).

Graf č. 3: Podiel čerpania na alokácii jednotlivých programov a za EŠIF celkom (zdroje EÚ) k 28. 2. 2019 s označením mesačnej zmeny.

Zdroj: ÚPPVII/OMH na základe údajov z MF SR a RO pre PRV.

ENGLISH SUMMARY

TECHNICAL ACADEMY FROM SPIŠSKÁ NOVÁ VES DOMINATED ROADSHOW

The most successful participants in the 4th year of the renowned competition were secondary school students from the Spiš region who came first and third. Their project entitled “Senior IT Academy” scored most points. The project is aimed at implementing a “school” for those people over 50 years of age who are interested in information technology, while pupils – secondary school students – would be teachers at this school. Such an academy would operate within the Technical School in Spišská Nová Ves.

THIS TIME I’M VOTING

Following the presidential elections in March, there are also the upcoming European Parliament elections on 25 May this year. Slovaks have so far participated three times in the EP elections, and always with the lowest voter participation in the entire European Union. Now it is time to change the course. This change should be significantly assisted by the campaign entitled “This Time I’m Voting”, which can be joined by those who are interested in the issue and activists from across the European Union.

NEW LIFE REVIVES HISTORICAL GEMS

On the occasion of the European Year of Cultural Heritage (2018) we in Slovakia also commemorated that many historical and technical monuments use financial assistance from the European Union funds for their rescue and restoration. The EU funds have contributed to rescue or restore more than 60 historical and technical sights that are presented in an extensive book published by the Government Office of the Slovak Republic. Castles, chateaux, manor houses, synagogues, museums, technical structures and other historical gems are introduced in the book entitled “European funds help our history”, and are clearly arranged by regions.

WHY WILL YOU VOTE?

“I have a very clear idea why I will vote in the European Parliament elections. I care about the future of Slovakia firmly anchored in the EU because we belong there. It is not a matter-of-course, and we should appreciate that fact. The European Union is an institution that brings us a lot, even though we may not always see it. Let’s just mention, for example, that we have had relative peace for decades here. In unity there is strength. Together we are stronger as Europe than alone,” replied Veronika Cifrová-Ostrihoňová, editor, in a poll of the Eurokompas magazine.

EUROPE ON THE PALM OF THE HAND

You can learn about what the European Union has done and is doing for us, and what its future plans are, through the new Citizens’ App mobile application proposed and designed by the European Parliament. According to its authors, the application records the achievements of the European Union, presents its

current work, defines tasks for the future and describes the role of the European Parliament in this process. The timing of launching this new feature is also related to the upcoming European elections in May.

YOU CAN SHOW A LOT IN 30 SECONDS

This is also true for the video competition entitled “How the EU funds helped my region and town”. In the registered video-spots the young contestants presented their own views of everything that was realised thanks to the EU funds in their surroundings. The imaginary gold medal went to Spišská Nová Ves. “As a proud ‘Spišiačka’ (inhabitant of the Spiš region), I did not hesitate for a second and decided to make a vide-spot about my home town. The plaques with the European Union on them are found on a number of buildings, which is a sign of successfully implemented projects,” revealed Mária Dirgová, the winner.

EUROPEAN PARLIAMENT ELECTIONS NOT JUST A FORMAL THING

“Every year we organise discussion programmes, and this year they will focus on the issue of the European Parliament elections. In addition to the discussions, we have prepared special events in the sphere of media, as well as in the physical environment of meetings with citizens. We have prepared a pre-election roadshow, where we will visit 10 Slovak cities. The aim of the roadshow is to inform people about what the European Union has brought us in the 15 years of our EU membership. Another purpose of the event is to explain, give people the opportunity to ask the representatives of the European Union about whatever they would like to know, and motivate people to participate in the elections and vote,” said Ladislav Miko, Head of the European Commission Representation in Slovakia.

NO VIOLENCE, EQUAL RIGHTS FOR ALL

The pupils of the United School in Československej armády Street have experienced something unforgettable. They were involved in a project whose main objective was to develop young people’s attitude of openness to and tolerance with differences resulting from race, culture, religion, health disadvantage or age. Students and teachers met in an international team where they had the opportunity to get to know and understand different cultures.

FURTHER COOPERATION IS THE AIM

Representatives of the Czech and Slovak Ministries of Education met in Prague to share their experience in the area of the European Structural and Investment Funds. The purpose of the meeting was to exchange practical knowledge from the implementation of the European Structural and Investment Funds. The representatives discussed the preparation of calls, cooperation with stakeholders, and national and demand-oriented projects. An important topic

was the use of simplified expenditure reporting and, last but not least, the preparation of the new programming period 2021–2027.

ENTREPRENEURS SUCCESSFULLY USE THE RESEARCH AND INNOVATION OPERATIONAL PROGRAM

In 2018, the Ministry of Economy of the Slovak Republic successfully implemented several measures to simplify the spending of funds from the OP Research and Innovation. Measures adopted included, for example, the introduction of the possibility of advance payments, which helped accelerate the spending and use of funds and enabled beneficiaries to implement their supported projects more quickly. Another change was the simplification of procurement procedures in accordance with the amendment to the Public Procurement Act of September 2018 and the payment of invoices to suppliers, modifying the conditions for securing the Provider's claims (receivables) and insurance.

PRACTICAL SORTING LINES HELP FUTURE CONSTRUCTORS

Thanks to the financial support from the European Union, students of the Secondary Industrial School in Dubnica nad Váhom can study and prepare in conditions resembling of real-life practice. The secondary school has acquired resources and used them to purchase 4 sorting lines worth EUR 40,000 that simulate real work situations. Young men have the opportunity to better improve their knowledge of the principles of electronics, pneumatic systems, sensorics and automated programming.

SECONDARY SCHOOL STUDENTS LEARN THE LABOUR MARKET OPPORTUNITIES IN EUROPE

To raise students' awareness of job opportunities in Europe, as well as to improve their language and communication skills – these are the objectives of international cooperation involving the Secondary Industrial School in Nové Mesto nad Váhom. The project entitled “Culture and Work in Europe – CWE” involves partner schools from four countries – Italy, Germany, Croatia and Slovakia. The main objective of them project is, in addition to improving students' language skills, to raise their awareness of job opportunities in Europe.

2019 YOUNG EUROPEAN KNOWLEDGE COMPETITION

The 14th annual regional competition rounds take place from 25 March to 26th April 2019. The first competition round will consist of a test on the European Union. In the second round, competitors can demonstrate their language skills. The three best competing teams will make it to the third regional round challenge. Competes may expect interesting knowledge questions supplemented by pictures. Winners of the regional rounds will participate in the final nation-wide round.

SLOVAKIA IN THE EU – FEELS LIKE HOME - FOR ALMOST 15 YEARS

From 26 March to 22 May this year, the European Commission Representation in the Slovak Republic will host a series of events entitled “Slovakia in the EU – Feels Like Home for 15 years”.

Ladislav Miko, Head of the European Commission Representation, will travel throughout Slovakia with his team. They will take a break in Martin, Liptovský Mikuláš, Bardejove Michalovce, Trnava, Nové Mesto nad Váhom, Spišská Nová Ves, Nové Zámky, Detva and Krupina to see the changes achieved.

DRIVERS AND PASSENGERS USING MODERN TECHNOLOGIES

To get Internet connection on a bus without any problems, recharge your mobile phone or receive up-to-date information about the route – these are ordinary things in some regions of Slovakia today. In Žilina and its surroundings, passengers using suburban public bus transport have the opportunity to use modern information boards right onboard vehicles. “We purchased 60 information boards with the use of European funds. The aim is to reduce the current drop in the number of passengers. When they get a good-quality service, then they will use public transport again” summarised Lubomír Taška, Director of SAD Žilina Technical and Operational Section.

CATCHING-UP REGIONS INITIATIVE HELPS THE PREŠOV REGION

The Slovak Republic has been one of the fastest growing economies of the European Union in recent years, which is a positive factor on the one hand, but on the other hand this growth has not been even and has worsened social differences. The concentration of economic growth has remained in specific industrial sectors and in a specific part of the country – in western Slovakia. The European Commission Catching-up Regions initiative is a powerful impetus to start up the region's growth, economic and social development. This initiative is an important tool of support and assistance for the European Union Member States to better invest and manage the European Structural and Investment Funds.

“COAL REGIONS” GOING THROUGH A SIGNIFICANT TRANSFORMATION

The once important role of coal in the European Union is on the decline today. The reasons for this include high operating costs, low international prices, as well as cheaper competition from imports. Therefore, in December 2017, in Strasbourg, a new platform was launched for “coal regions” in the process of transformation, which will facilitate the development of projects and long-term strategies in “coal regions”. The aim is to start the transition process and respond to environmental and social challenges.

INFORMATION ON THE ESIF IMPLEMENTATION AS OF 28 FEBRUARY 2019

Out of the total allocation of the European Structural and Investment Funds (ESIF) for the 2014–2020 Programming Period (i.e. EUR 15.46 billion), the Managing Authorities made funding of non-repayable financial contribution in the valid calls available to potential applicants for non-repayable financial contribution in the amount of EUR 15.02 billion as of 28 February 2018, representing 97.36% of the total allocation (source: EU). ■

EUROKOMPAS

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ÚRAD VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Námestie slobody 1

813 70 Bratislava

www.eufondy.sk

www.nsrr.sk
